

Sprawozdanie
z działalności
FWPN
za rok

20
15

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

PL

Spis treści

Wstęp 4

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej 6

Media, opinia publiczna 10

VIII Polsko-Niemieckie Dni Mediów i XVIII Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska 12

Stypendia dziennikarskie FWPN 19

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN 20

Magazyn Polsko-Niemiecki „Dialog” 22

Biuletyn Niemiecki i „Polen-Analysen” 24

Inside Russia III 25

Stypendia FWPN dla dziennikarzy z Ukrainy i Białorusi 27

Dodatek do magazynu „Mówią Wieki” o niemieckich zamkach i pałacach 28

„Polizeiruf 110/Telefon 110” 30

Edukacja [32](#)

Stypendia GFPS [34](#)

Pokaz filmu „Dzwony pojednania” i dyskusja o roli sztuki w narracji historycznej [36](#)

PolenMobil [36](#)

Projekt „Polacy z wyboru” w 2015 roku [38](#)

Konferencja „Na drodze pojednania. Upamiętnienie Memorandum Wschodniego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech (Ostdenschrift) z 1965 roku” [43](#)

Wystawa „Pojednanie Versöhnung in Progress. Kościół katolicki i relacje polsko-niemieckie po 1945 roku” [44](#)

Frajda z niemieckiego – kurs języka niemieckiego dla dzieci [46](#)

Nauka [48](#)

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera [50](#)

Naukowa platforma internetowa www.pol-int.org [52](#)

Poznańska Biblioteka Niemiecka [53](#)

Konferencja „Forum Weimarskie wobec nowych wyzwań geopolitycznych i geoekonomicznych w Europie” [55](#)

Konferencja „Kto wygrał II wojnę światową? Kto przegrał pokój?” [57](#)

Konferencja „Polska polityka zagraniczna wobec Niemiec. Bilans i perspektywy” [59](#)

Konferencja „Sytuacja ludności cywilnej we współczesnych konfliktach zbrojnych.

Dziedzictwo Rafała Lemkina” [61](#)

Konferencja „ENIGMA – zwiastun cywilizacji cyfrowej” [64](#)

Kultura 68

Stypendium im. Albrechta Lemppa 70

Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie 72

Społeczeństwo, gospodarka, środowisko 76

„Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN 78

Rozmowy o przyszłości Europy 80

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek 87

Young Europeans Award – Nagroda Młodych Europejczyków 92

Sprawozdanie finansowe z działalności FWPN za 2015 rok 94

Rada FWPN, Zarząd FWPN 104

Zespół pracowników Biura FWPN 109

Centrum Konferencyjne Zielna 110

Wstęp

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej od lat inicjuje i wspiera przedsięwzięcia przyczyniające się do pogłębienia polsko-niemieckiego współdziałania i porozumienia. Czyni to m.in. poprzez udzielanie dotacji na projekty zewnętrzne oraz w formie projektów własnych lub przeprowadzanych wspólnie z naszymi partnerami. Przypadające w 2015 roku istotne dla stosunków polsko-niemieckich rocznice stały się okazją do przypomnienia nieco zapomnianych wydarzeń, jak Memorandum Wschodnie Kościoła Ewangelickiego w Niemczech z 1965 roku i słynne orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich wystosowane również w 1965 roku. Stało się ono kanwą polsko-niemieckiej wystawy zorganizowanej z udziałem FWPN w listopadzie we Wrocławiu i w Berlinie. Bez obu tych wydarzeń w powojennej historii Europy trudno wyobrazić sobie polsko-niemieckie pojednanie. Również 70. rocznica zakończenia II wojny światowej stała się tematem wielu projektów zewnętrznych, a także własnych FWPN w postaci konferencji „Kto wygrał II wojnę światową? Kto przegrał pokój?” czy „ENIGMA – zwiastun cywilizacji cyfrowej”, które zgromadziły grono prominentnych naukowców i ekspertów. Z kolei 25. rocznica zjednoczenia Niemiec stała się okazją do podsumowania podczas konferencji zorganizowanej przez FWPN i Instytut Zachodni dotychczasowej polskiej polityki zagranicznej wobec Niemiec i do dyskusji o roli i znaczeniu Polski w niemieckiej polityce zagra-

nicznej i polityce bezpieczeństwa. W 2015 roku kontynuowaliśmy zapoczątkowany rok wcześniej cykl debat FWPN wokół nowości wydawniczych podejmujących tematy ważne dla relacji polsko-niemieckich.

W 2015 roku Fundacja podtrzymywała cykl debat „Rozmowy o przyszłości Europy”, w którym dominowała tematyka dotycząca zaangażowania Polski i Niemiec w projekty na wschodniej granicy Unii Europejskiej. Nie zapomniano przy tym o trudnościach dla wschodniego sąsiada Polski i Unii Europejskiej wynikających z trwającego ukraińsko-rosyjskiego konfliktu zbrojnego na wschodzie Ukrainy. Mamy świadomość, że nasza Fundacja, która została powołana przez oba rządy m.in. w celu wspierania budowy po 1989 roku społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, teraz może służyć pomocą partnerom na Wschodzie i pośredniczyć w przekazywaniu wiedzy i doświadczeń zarówno polskich, niemieckich jak i europejskich instytucjom ukraińskim. Taki m.in. cel przyświecał zorganizowanej w październiku 2015 roku na uniwersytecie we Lwowie konferencji o sytuacji ludności cywilnej we współczesnych konfliktach zbrojnych. Przybliżyła ona stronie ukraińskiej dorobek polskiej szkoły prawa międzynarodowego na przedwojennym polskim uniwersytecie lwowskim z Rafałem Lemkinem na czele. Wobec wydarzeń na wschodzie Ukrainy kwestia traktowania ludności cywilnej stała się niebywale aktualna. Podczas konfe-

rencji omówiono obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego i praktykę ich stosowania w tej dziedzinie. W celu wzmocnienia procesów demokratycznych u wschodnich sąsiadów Unii Europejskiej FWPN zaangażowała się w projekt na rzecz wspierania niezależności dziennikarskiej na Białorusi i Ukrainie w postaci programu stypendialnego dla dziennikarzy z tych krajów. Mimo ochłodzenia stosunków między Rosją a Unią Europejską zorganizowaliśmy po raz trzeci podróż studyjną dla dziennikarzy, reporterów i fotoreporterów polskich i niemieckich do Moskwy, aby poprzez spotkania z działaczami ruchu obrony praw człowieka, opozycjonistami, politykami, przedstawicielami kół gospodarczych i kultury mogli zorientować się w nastrojach panujących w Rosji. Również podczas zorganizowanych po raz ósmy Polsko-Niemieckich Dni Mediów dziennikarze i eksperci z obu krajów rozważali, jak Polska i Niemcy mogą współdziałać na wschodzie Europy oraz jakie opcje powstają w Unii Europejskiej wobec Ukrainy oraz Rosji. W 2015 roku nastąpiły zmiany w gremiach FWPN. Dr. Andrzeja Grajewskiego, współprzewodniczącego Zarządu FWPN w latach 2006–2015, zastąpił dr hab. Sebastian Płóciennik, a członkami Rady Fundacji zostali Martin Kremer, prof. Dariusz Popławski i prof. Jan Rydel. Podobnie jak w latach poprzednich działalność Fundacji spotykała się z uznaniem obu rządów. Wyrazem tego uznania było m.in. wręczenie dr. Andrzejowi Grajewskie-

mu przez ministra spraw zagranicznych Grzegorza Schetynę odznaki honorowej „Bene Merito” za duży wkład i zaangażowanie w działalność FWPN i zasługi dla umocnienia i rozwoju stosunków pomiędzy Polską i Niemcami. Natomiast współprzewodniczący Rady Fundacji Markus Meckel został odznaczony przez prezydenta Bronisława Komorowskiego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP za wybitne zasługi dla polsko-niemieckiego pojednania i bilateralnej współpracy.

W naszym rocznym sprawozdaniu, po raz piąty publikowanym w formie internetowej, prezentujemy Państwu wybrane projekty własne i organizowane wspólnie z naszymi partnerami. Pełna lista dofinansowanych w 2015 roku przez FWPN projektów zewnętrznych, w tym także lista dofinansowanych publikacji, które ukazały się w 2015 roku, zostały zamieszczone oddzielnie na naszej stronie internetowej www.fwpn.org.pl w zakładce „Sprawozdania”.

Zapraszamy do lektury

prof. dr hab. Krzysztof Miszczak,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

Cornelius Ochmann,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN)

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wspiera dobre relacje między Polakami i Niemcami. Od 1991 roku dofinansowała ponad 15 tys. wspólnych projektów i współtworzyła tym samym fundamenty porozumienia polsko-niemieckiego.

Misja i cele FWPN

Głównym zadaniem Fundacji jest wspieranie wartościowych polsko-niemieckich inicjatyw.

FWPN wspomaga w szczególności: partnerstwa między instytucjami, projekty o charakterze edukacyjnym poszerzające wiedzę o Polsce i Niemczech oraz promujące języki polski i niemiecki, współpracę naukową, a także projekty kulturalne.

Fundacja jest również inicjatorem i realizatorem projektów, m.in.: podróży studyjnych, programów stypendialnych, publikacji, debat. Zarówno poprzez dotacje, jak i projekty przez nią inicjowane FWPN pragnie inspirująco oddziaływać na relacje polsko-niemieckie.

Projekty, w które angażuje się Fundacja:

- 1) podnoszą jakość tych relacji,
- 2) wypełniają istniejące deficyty,
- 3) zapewniają symetrię stosunków polsko-niemieckich,
- 4) otwierają Polaków i Niemców na wyzwania europejskie w kontekście naszych wspólnych doświadczeń.

Wnioski o dofinansowanie
przyjmujemy online poprzez stronę
internetową fwpn.org.pl/wnioski

Adresy FWPN

Główna siedziba FWPN
mieści się w Warszawie.

FWPN

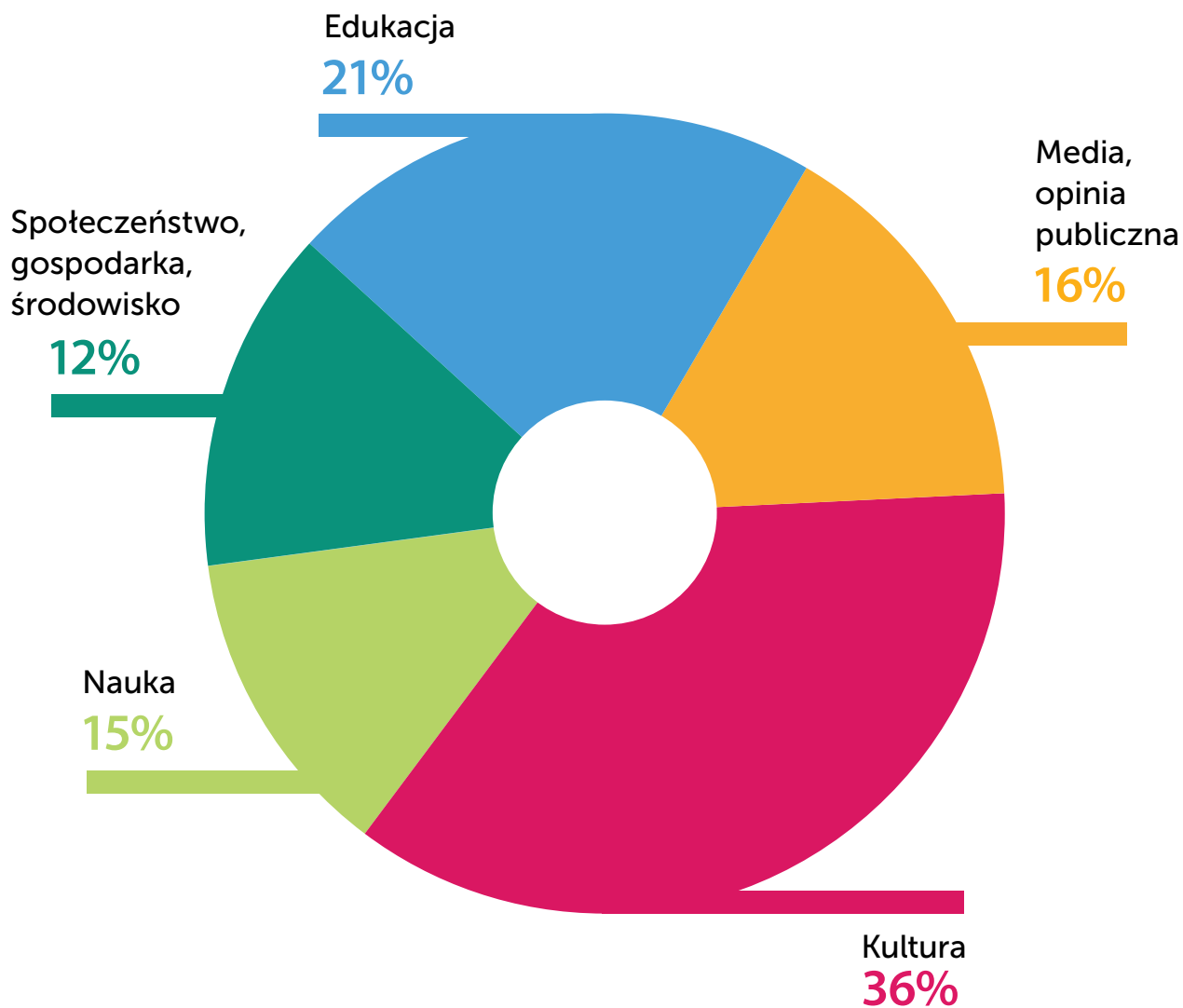
ul. Zielna 37
00-108 Warszawa
Tel.: +48 22 338 62 00
Fax: +48 22 338 62 01
e-mail: fwpn@fwpn.org.pl

Biuro w Berlinie:

SdpZ Büro Berlin
Schillerstraße 59
10627 Berlin
Tel.: +49 30 240 47 85 12
Fax: +49 30 240 47 85 19
e-mail: sdpz@sdpz.org

fwpn.org.pl
sdpz.org

Przyznane dotacje FWPN w 2015 roku
w podziale na obszary tematyczne:

Priorytety	Liczba dotacji	Suma dotacji w zł
1. Media, opinia publiczna	28	2 101 976
2. Edukacja	85	2 852 457
3. Nauka	65	1 978 067
4. Kultura	159	4 765 731
5. Społeczeństwo, gospodarka, środowisko	58	1 569 288
Razem	395	13 267 518
w tym projekty własne	28	1 762 900

10

Media, opinia publiczna

12

VIII Polsko-Niemieckie
Dni Mediów i XVIII
Polsko-Niemiecka
Nagroda Dziennikarska

19

Stypendia dziennikarskie
FWPN

20

„Młoda redakcja” stron
internetowych FWPN

22

Magazyn Polsko-Niemiecki
„Dialog”

24

Biuletyn Niemiecki
i „Polen-Analysen”

25

„Inside Russia III”

27

Stypendia dla dziennikarzy
z Ukrainy i Białorusi

28

Dodatek do magazynu
„Mówią Wieki” o niemieckich
zamkach i pałacach

30

„Polizeiruf 110/Telefon 110”

VIII Polsko-Niemieckie Dni Mediów 2015

Przemówienie otwierające Dni Mediów,
wygłosił Adam Bodnar z Helsińskiej Fundacji
Praw Człowieka
Fot. H. Scherhauser

VIII Dni Mediów odbyły się w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie pod hasłem „Polska i Niemcy – nowe kotwice Europy? Rola mediów w trakcie kryzysu politycznego” w dniach 21-22 maja 2015 roku.

Polsko-Niemieckie Dni Mediów otworzyli przedstawiciele organizatorów oraz ambasadorowie Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie dr Jerzy Margański i Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie Rolf Nickel. Przemówienie otwierające konferencję wygłosił Adam Bodnar, wiceprezes Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Podczas debaty fishbowl zaproszeni eksperci i dziennikarze rozważali, jak Polska i Niemcy mogą współdziałać na wschodzie Europy oraz jak powinna wyglądać polityka Unii Europejskiej wobec Ukrainy oraz Rosji w trakcie kryzysu wokół Ukrainy, a także – w jaki sposób należy opisywać wydarzenia dotyczące konfliktu, aby nie przyczyniać się do jego zaostrzenia. W debacie udział wzięli: Piotr Andrusieczko, korespondent „Gazety Wyborczej” m.in. ze wschodniej Ukrainy, Viola von Cramon-Taubadel, posłanka do niemieckiego

Debata fishbowl.
 Od lewej:
 Paweł Pieniążek,
 Piotr Andrusieczko,
 Andrzej Grajewski,
 Viola von Cramon-
 -Taubadel,
 Moritz Gathmann,
 Paweł Kowal
 Fot. H. Scherhauser

Warsztat nr 1.
 Od lewej:
 Lutz Niemann,
 Juliusz Ćwieluch,
 Jakub Borowski,
 Waldemar Skrzypczak
 Fot. H. Scherhauser

Bundestagu z ramienia Partii Zielonych, Moritz Gathmann, „Der Spiegel”, Paweł Kowal, adiunkt Instytutu Studiów Politycznych PAN, Paweł Pieniążek, freelancer, który relacjonował wydarzenia na Majdanie i konflikt zbrojny na wschodniej Ukrainie. Dyskusję moderował dr Andrzej Grajewski, współprzewodniczący Zarządu FWPN, kierownik działu Świat „Gościa Niedzielnego”.

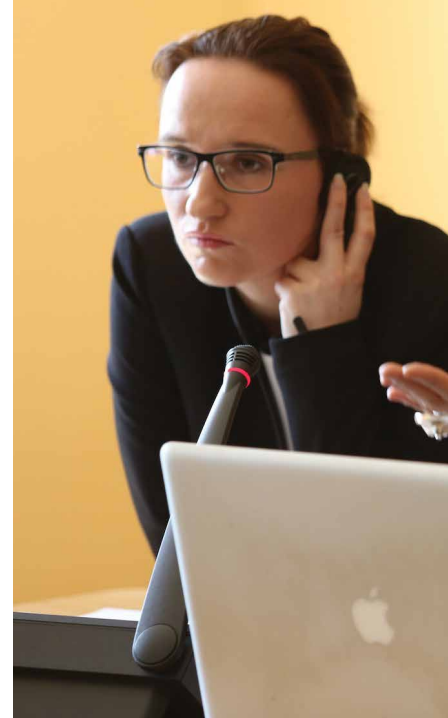
Równoległe warsztaty odbywające się podczas konferencji pozwoliły uczestnikom zgłębić praktyczne kwestie zawodowe. Warsztat nr 1 pt. „Rola »armii europejskiej« w polityce bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej” poprowadził Juliusz Ćwieluch, „Polityka”. Zaproszeni goście: Lutz Niemann, szef sztabu, gen. bryg., Wielonarodowy Korpus Północno-Wschodni w Szczecinie, Jakub

Warsztat „Nowe wyzwania pogranicza”. Od lewej: Bärbel Wichmann, Maria Bartczak, Bogdan Twardochleb, Peter Schmidt
Fot. H. Scherhauser

Borowski, Polska Agencja Prasowa, Egon Ramms, generał Bundeswehry w stanie spoczynku, w latach 2007–2010 szef Sojuszniczego Dowództwa Połączonych Sił NATO w Brunssum, Waldemar Skrzypczak, generał broni SZ RP w stanie spoczynku, były dowódca Wojsk Lądowych, w latach 2012–2013 wiceminister obrony narodowej, Stefanie Weiss, dyrektorka brukselskiego biura Fundacji Bertelsmanna. Podczas warsztatu padło stwierdzenie, że wspólna europejska armia powinna powstać i że rozpoczęcie działań w tym kierunku musi zostać zainicjowane na szczeblu rządowym, gdyż wojsko w każdej chwili jest gotowe, aby połączyć siły i wspólnie budować armię.

Warsztat nr 2 pt. „Nowe wyzwania pogranicza” moderowany przez Marię Bartczak, dyrektorkę TVP Szczecin, oraz Bärbel Wichmann, dyrektorkę stacji RBB we Frankfurcie nad Odrą, z udziałem Petera Schmidta, Norddeutscher Rundfunk, Haff-Müritz-Studio Neubrandenburg, oraz Bogdana Twardochleba, „Kurier Szczeciński”, skoncen-

Warsztat „Jak nowe media zmieniają wymagania stawiane przed dziennikarzem?”, od lewej: Paulina Olechowska, Marlis Prinzing
Fot. H. Scherhauser

trował się wokół roli dziennikarza pogranicza. Uczestnicy podkreślali, że powinien identyfikować się on ze społecznością, o której i dla której pisze – z jej problemami oraz oczekiwaniami wobec administracji regionalnej i polityków. Jego zadaniem jest bycie łącznikiem między społeczeństwem a władzą. Dziennikarze sformułowali rekomendacje dotyczące dalszej współpracy na pograniczu polsko-niemieckim, a jednym z głównych postulatów było wsparcie Transodra Online, jedyne internetowego serwisu informacyjnego o sprawach pogranicza tworzonego w obu językach.

Warsztat nr 3 pt. „Jak nowe media zmieniają wymagania stawiane przed dziennikarzem?” prowadzony przez Paulinę Olechowską, Uniwersytet Szczeciński, oraz Marlis Prinzing, wykładowczynię na Wydziale Dziennikarstwa w Wyższej Szkole Technik Medialnych Campus Köln przy MHMK w Kolonii, w głównej mierze poruszał zagadnienia znaczenia mediów społecznościowych w społeczeństwie ze szczególnym uwzględnie-

niem dziennikarstwa oraz teoretycznego i praktycznego wymiaru etyki mediów na podstawie aktualnych przykładów. W jakim stopniu techniki cyfrowe (big data, hacking, weryfikacja etc.) oraz media społecznościowe wymagają nowego określenia etyki medialnej? W jaki sposób skomponować „kompas etyczny”, na podstawie którego zostaną podjęte decyzje dotyczące

relacjonowania o wojnie, terrorze, katastrofach, zbrodniach, wypadkach, osobistych dramatach? Jakich informacji można wymagać, co może stać się ogólnodostępne, a które kwestie muszą pozostać w sferze prywatnej? Jak uzasadnić ten wybór?

Warsztat nr 4 pt. „Zarządzanie mediami w czasach kryzysu” moderowany przez Bartośza Dudka, kierownika sekcji polskiej, programy europejskie, Deutsche Welle, z udziałem Sandro Viroliego, dyrektora saksońskiej rozgłośni MDR, dotyczył w głównej mierze sposobu funkcjonowania nowoczesnych mediów oraz utrzymania wysokiej atrakcyjności tytułu i jej stopniowego podnoszenia. Uczestnicy spotkania rozmawiali o konwergencji mediów, brandingu jako kierunku rozwoju, zastanowili się nad poszukiwaniem niszy – wyspecjalizowanej tematyki – przez media. Przedyskutowali także kwestię tabloizmu oraz zmiany zachodzącej w zawodzie dziennikarskim. Warsztat nr 5 pt. „Pojęcie »polskie obozy koncentracyjne« i jego recepcja w mediach zagranicznych” moderowany był przez Jana Puhla, „Der Spiegel”, oraz Piotra Semkę, „Do Rzeczy”,

Warsztat
„Zarządzanie mediami
w czasach kryzysu”
Fot. H. Scherhauser

Warsztat „Pojęcie »polskie obozy koncentracyjne« i jego recepcja w mediach zagranicznych”. Od lewej: Piotr Semka, Jan Puhl, Lech Obara
Fot. H. Scherhauser

z udziałem Piotra Dubera, radcy prawnego z Kancelarii Radców Prawnych Piotr Duber, oraz Lecha Obary, radcy prawnego z Kancelarii Radców Prawnych Lech Obara i Wspólnicy. Podczas warsztatu dyskutowano przede wszystkim na temat użycia przez zachodnie media, nawet największe i najbardziej znaczące, pojęcia „polskie obozy koncentracyjne” dla opisu niemieckich obozów na terenie okupowanej Polski podczas II wojny światowej oraz rozważano powody takiego relacjonowania. Rozmawiano o tym, w jaki sposób należy budować świadomość i wrażliwość na powyższe tematy, szczególnie wśród opiniotwórczych dziennikarzy i mediów, których zdanie może być przejmowane przez opinię publiczną. W trakcie spotkania moderatorzy i uczestnicy wypracowali rekomendacje dla mediów dotyczące podejmowania, często trudnej, tematyki historycznej. Small talk na temat europejskiej migracji zarobkowej oraz roli mediów w kształtowaniu polsko-niemieckiej przyszłości z udziałem nominowanych do Polsko-Niemieckiej Nagrody im. Tadeusza Mazowieckiego 2015 był wstępem do wieczornego wręczenia nagrody w Trafostacji

Sztuki. Podczas dyskusji Karolina Golimowska i Daniel Tkatch, zwycięzcy Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego 2014 w kategorii Prasa za pracę „Jetzt bin ich also deutsch/ Wjęc jesteście Niemcami” opublikowaną w „The Germans”, wraz z zaproszonymi gośćmi zastanawiali się, w jaki sposób polskie i niemieckie media relacjonują sprawę wewnątrz europejskiej migracji za pracą. Ile z tego, co dzisiaj łączy czy dzieli Polaków i Niemców, wynika z trudnej wspólnej historii i jak jest ona przedstawiana w mediach? Jak możemy uczyć się z tej historii, aby wspólnie i ponadgranicznie patrzeć w przyszłość i razem ją budować? Jaką rolę w naszej autopercepcji odgrywa wizerunek „obcego”? Te oraz inne pytania, które wciąż pojawiają się w polsko-niemieckim i europejskim krajobrazie medialnym, stały się punktem wyjścia do dyskusji o współczesnym europejskim dziennikarstwie ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu polsko-niemieckiego.

Relacje z konferencji dostępne są na stronie <http://www.dnmediow.org/c297,berichterstattung.html>

Dyrektor FWPN
prof. dr hab. Krzysztof Miszczak
wręcza Magdalenie Grzebałkowskiej
nagrodę w kategorii Prasa
Fot. H. Scherhauser

Dorota Zyń-Horbaczewska,
jurorka nagrody w kategorii Radio,
prezentuje laureatów nagrody
„Dziennikarstwo na Pograniczu”:
Joannę Skonieczną (trzecia od lewej)
i Krzysztofa Skoniecznego (czwarty
od lewej)

XVIII Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska im. Tadeusza Mazowieckiego 2015

Uroczystym elementem Polsko-Niemieckich Dni Mediów jest wręczenie Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego. Tegoroczna gala odbyła się w Trafostacji Sztuki w Szczecinie.

Pierwsze miejsce w kategorii Prasa zdobyła Magdalena Grzebałkowska za reportaż „Śpiewać, hitlerówy!”, który ukazał się w „Dużym Formacie”. W kategorii Radio zwyciężyła audycja trzech autorów: Tomasza Sikory, Romana Nucka i Tomáša Kopeckýego, pt. „Dowodiczek osobisticzek, czyli nowy realizm graniczny”. Reportaż telewizyjny „Mama arbeitet im Westen – Eine Kindheit in Polen” Åse Svenheim Drivenes wyemitowany w MDR wygrał w kategorii Telewizja. Po raz drugi

Juror w kategorii Radio Jürgen Hingst przekazuje dyplomy i nagrodę. Pierwszy z prawej Tomasz Sikora
Fot. H. Scherhauser

Cornelius Ochmann, dyrektor FWPN, wręcza nagrodę w kategorii Telewizja Åse Svenheim Drivenes
Fot. H. Scherhauser

przyznano nagrodę specjalną „Dziennikarstwo na Pograniczu” ufundowaną tym razem przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej. Otrzymali ją Joanna i Krzysztof Skonieczni za audycję „Mała Polka ze Staffelde” wyemitowaną przez Polskie Radio Szczecin. Była to 18. edycja konkursu o Polsko-Niemiecką Nagrodę Dziennikarską, która od grudnia 2013 roku nosi imię Tadeusza Mazowieckiego w uznaniu dla działalności dziennikarskiej tego działacza na rzecz praw obywatelskich i pierwszego demo-

kratycznego premiera Polski po roku 1989. W 2015 roku do konkursu zgłoszono 164 prace, 89 z nich nadesłano z Niemiec, a 75 z Polski. Fundatorami nagrody są: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja Roberta Boscha i sześć regionów partnerskich – kraje związkowe Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Wolne Państwo Saksonia – oraz trzy województwa: zachodniopomorskie, lubuskie i dolnośląskie. Nagrody we wszystkich kategoriach wynosiły po 5 tys. euro.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Stypendia dziennikarskie FWPN

W 2015 roku rozstrzygnięto dwie edycje konkursu FWPN na stypendia dziennikarskie. Przyznano 21 stypendiów:

1.	Piotr Andrusieczko	„Pozbawieni ojczyzny”
2.	Hubert Beyerle/Marcus Welsch	„Energie in Polen”
3.	Grażyna Bochenek	„Wędrowcy, migranci, uchodźcy”
4.	Beata Chomątowska	„Z bloku”
5.	Konstanze Fassbinder	„Zahltag”
6.	Grzegorz Gajewski	„Dzwony pojednania”
7.	Magdalena Grzebałkowska	„Polska 1945”
8.	Łukasz Jasina	„Kino w DDR”
9.	Mareike Lisker/
Hanne Bohmhammel	„Junak. Annäherung an ein Kapitel
deutsch-polnisch-ukrainischer Geschichte”
10.	Paweł Pieniążek	„Wojna, która nas zmieniła”
11.	Kaja Puto	„Integracja uchodźców”
12.	Paweł Reszka	„Słowiańsk. Nasza klasa”
13.	Iwona Reichardt	„Kobiety w polityce zagranicznej Polski, Niemiec i Ukrainy”
14.	Sylwester Sacharczuk	„Współpraca polsko-niemiecka w programach unijnych”
15.	Małgorzata Schwarzgruber	„Wspólny los. O misji w Afganistanie”
16.	Dionisios Sturis	„Polscy Grecy”
17.	Klementyna Suchanow	„Witold Gombrowicz w Berlinie”
18.	Joanna Tryniszewska	„Tu była granica”
19.	Bartosz Wieliński	„Nazistowscy lekarze”
20.	Marcin Wilk	„Inne miasta: Berlin – Kraków”
21.	Ute Zauft	„Strahlende Zukunft”

Celem konkursu FWPN jest wsparcie dziennikarzy, których praca przyczynia się do podnoszenia jakości relacji polsko-niemieckich, a także otwiera Polaków i Niemców na nowe wyzwania europejskie. Dofinansowanie może pokryć koszty kwerendy do artykułu lub reportażu, jak również

książki – w Polsce, Niemczech lub w krajach sąsiednich.

O stypendium mogą ubiegać się dziennikarze z dorobkiem zawodowym, mieszkający na stałe w Niemczech lub w Polsce.

Koordynacja: Joanna Czudec

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN

Uczestniczki warsztatu fotograficznego podczas pracy w Lublinie
Fot. Wojciech Jargito

Do „Młodej redakcji” przyjętych zostało 12 uczestniczek z całej Polski. W programie udział wzięły: Agnieszka Bąder (Lublin), Małgorzata Całka (Gdańsk), Maja Dębska (Łódź), Patrycja Jelińska (Warszawa), Katarzyna Karpińska (Łódź), Sylwia Ławrynowicz (Warszawa), Beata Olejarka (Rzeszów), Yaryna Onishechko (Rzeszów), Aleksandra Parusel (Opole), Kaja Puto

(Kraków), Martyna Witkowska (Wrocław), Klaudia Wojtkowiak (Poznań).

W ramach programu odbyły się warsztaty dotyczące relacjonowania wydarzeń (Magdalena Kicińska), prowadzenia wywiadu (Witold Szablowski) oraz foto-, audio- i wideorelacji. Po raz pierwszy do udziału w programie zaproszeni zostali uczestnicy z Ukrainy. Trzecia edycja

Od lewej: Yliana Pereskotska i Maya Golub, uczestniczki warsztatu wideo

Fot. archiwum EDS Fundacji Nowy Staw

Zwiedzanie studia ZDF w Berlinie

Fot. Magdalena Przedmojska

programu w większej mierze koncentrowała się na polityce wschodniej UE. Nawiązano nowe partnerstwo z Fundacją Nowy Staw – współpraca merytoryczna pozwoliła na zapewnienie uczestnikom praktycznych warsztatów radiowych, telewizyjnych i fotograficznych w Lublinie i Nasutowie.

W ramach ewaluacji projektu uczestniczki pojechały na wizytę studyjną do Berlina i Poczdamu, gdzie spotkały się m.in. z korespondentem

Polskiego Radia w Berlinie Wojciechem Szymańskim, wicedyrektorką Instytutu Polskiego w Berlinie Jolantą Miśkowiec. Zwiedziły także studio filmowe w Babelsbergu oraz studio ZDF w stolicy Niemiec.

W latach 2014-2015 odbył się pierwszy warsztat dla alumnów. Seminarium na temat zdobywania i opracowywania informacji poprowadził Juliusz Ćwieluch z tygodnika „Polityka”.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

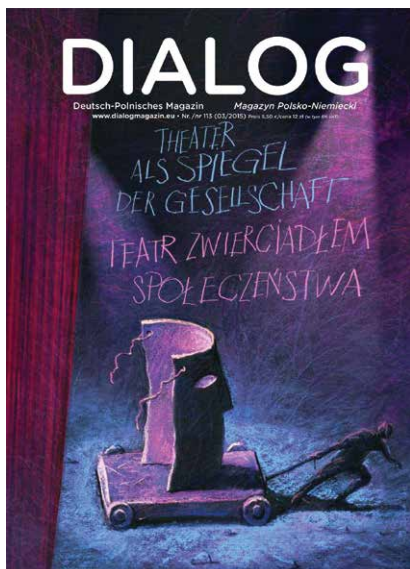
Magazyn polsko-niemiecki „Dialog”

Od 1994 roku FWPN dofinansowuje magazyn polsko-niemiecki „Dialog” wydawany przez Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich z siedzibą w Berlinie. Czasopismo zostało powołane do życia już w 1987 roku. Od lat „Dialog” reprezentuje wysoki poziom edytorski, translatorski i merytoryczny. Jest już właściwie stałą platformą polsko-niemieckiego porozumienia, na której spotykają się od lat Polacy i Niemcy, zarówno przedstawiciele szeroko pojętych elit politycznych i kulturalnych, jak i członkowie różnych stowarzyszeń oraz pomysłodawcy oddolnych inicjatyw tworzący na co dzień sieć polsko-niemieckich partnerstw. Od 1996 roku ukazuje się on po polsku i po niemiecku w Berlinie i w Gdańsku w nakładzie 7 tys. egzemplarzy. „Dialog” dostarcza informacji i analiz na temat kluczowych zagadnień w stosunkach polsko-niemieckich oraz integracji europejskiej. Na łamach pisma ukazują się artykuły czołowych publicystów z obu krajów oraz wywiady ze znanymi politykami i ludźmi kultury. Redaktorem naczelnym magazynu jest Basil Kerski, natomiast redakcją w Gdańsku kieruje historyk Wojciech Duda. Większość nakładu czasopisma rozchodzi się w prenumeracie, można je także nabyć w Polsce w sieci salonów księgarsko-prasowych Empik, a w Niemczech w wybranych punktach sprzedaży prasy w dużych miastach. W 2015 roku ukazały się cztery numery czasopisma.

„Dialog” 111 Społeczeństwo obywatelskie na pograniczu. Nowa jakość współpracy?

To wydanie „Dialogu” koncentrowało się na tematyce związanej z problematyką pogranicza polsko-niemieckiego, sytuacji na Ukrainie oraz poszukiwaniu śląskiej tożsamości. W numerze m.in.: rozmowa z premierem Brandenburgii Dietmarem Woidkem (społeczeństwo obywatelskie na pograniczu polsko-niemieckim), esej Adama Krzemińskiego o granicy, a także refleksje Timothy’ego D. Snydera na temat obecnej sytuacji na Ukrainie i Hansa-Jürge-na Bömelburga o postrzeganiu w Niemczech i w Polsce kanclerza Otto von Bismarcka – w 200. rocznicę jego urodzin.

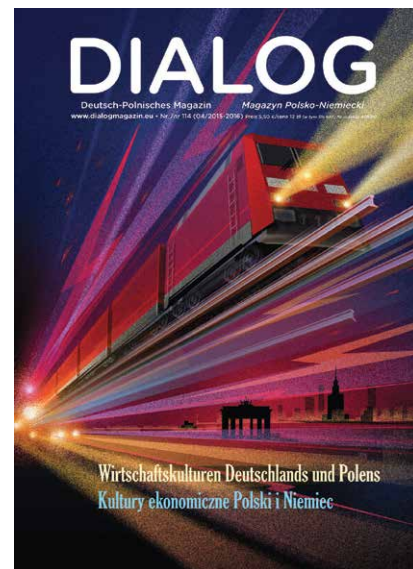
„Dialog” 112
Społeczeństwa w czasach
narcyzmu

W numerze, który ukazał się w 25. rocznicę zjednoczenia Niemiec, przypomniano o przemianach w Europie w latach 1989–1991. Trzech świadków tamtych czasów (Markus Meckel, Joachim Trenkner, Reinhold Vetter) opowiada o narodzinach nowego europejskiego ładu sprzed ćwierć wieku. Maria Janiszewska zastanawia się, kto jest nowym narcyzem, a profesor Krystyna Skarżyńska ocenia pod tym kątem polskie społeczeństwo.

„Dialog” 113
Teatr zwierciadłem
społeczeństwa

W tym wydaniu „Dialogu” skoncentrowano się na tematyce dotyczącej teatru, zamieszczono także eseje na temat kryzysu uchodźczego, wyborów parlamentarnych w Polsce oraz Europy „patrzącej w przyszłość”. W numerze m.in.: rozmowa z prof. Andrzejem Wirthem (filozofem, krytykiem literackim i światowej sławy teatrologiem), eseje Natalii Adaszyńskiej (o jubileuszu 250-lecia polskiego teatru publicznego), Uty Schorlemmer o Tadeuszu Kantorze (100. rocznica urodzin) i Agnieszki Drotkiewicz (o premierze opery „Czarodziejska góra”).

„Dialog” 114
Kultury ekonomiczne Polski
i Niemiec

W czerwcu 2016 roku przypadła 25. rocznica podpisania polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie. Jest on symbolem nowego ładu w stosunkach dwustronnych po upadku komunistycznego reżimu w Europie Środkowej i po zjednoczeniu Niemiec. Choć w 1991 roku Niemcy i Polacy mieli za sobą długi proces porozumienia zapoczątkowany już w latach 60., to jednak przed 25 laty ważna sfera ich relacji była jeszcze słabo wykształcona – współpraca gospodarcza. Na ten temat piszą: Sebastian Płóciennik, Witold Gadomski, Sebastian Becker, Janusz Ćwieluch.

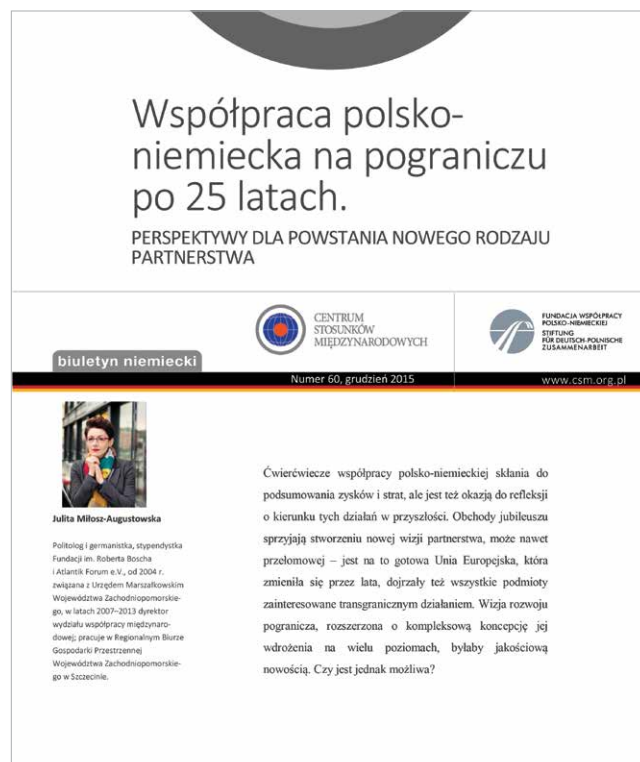
W każdym numerze magazynu polsko-niemieckiego „Dialog” znajdują się działy: Panorama, Europa, Kultura, Historia, Eseistyka, w których zamieszczane są artykuły i teksty publicystyczne na aktualne w danym momencie tematy.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Biuletyn Niemiecki i „Polen-Analysen“

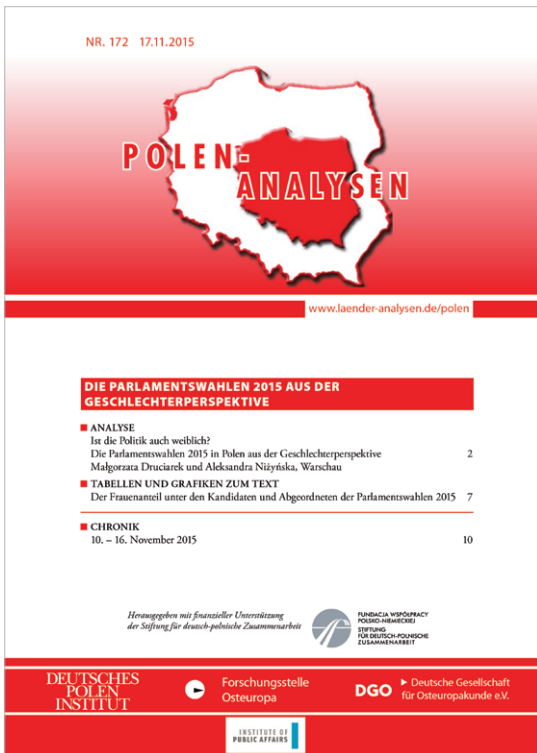
B Biuletyn Niemiecki to wydawane przez Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie wspólnie z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej czasopismo internetowe ukazujące się nieprzerwanie od 2009 roku. Publikowane w Biuletynie analizy opisują i komentują aktualne wydarzenia i procesy niemieckiej polityki, gospodarki oraz życie społeczne. Szczególne miejsce w poruszanych w Biuletynie tematach zajmuje współpraca polsko-niemiecka. W każdym z numerów pojawia się również kalendarium przedstawiające najistotniejsze wydarzenia ostatnich dni w Niemczech. Zapraszając do przygotowywania analiz przedstawicieli najmłodszej generacji Niemców, redakcja promuje rozwój tej dyscypliny naukowej w Polsce.

Biuletyn Niemiecki cieszy się szerokim zainteresowaniem czytelników: każdy z numerów czytany jest przez blisko 3,5 tys. osób. Analizy Biuletynu, który adresowany jest do przedstawicieli polityki, samorządów, pracowników naukowych, dziennikarzy i studentów, często są cytowane w pracach i artykułach naukowych, na konferencjach oraz podczas dyskusji w mediach społecznościowych. To potwierdza, że Biuletyn skutecznie wypełnia istniejącą na polskim rynku wydawniczym niszę i nie tylko zachęca do debaty nad aktualnymi zdaniami w Niemczech, lecz także został uznany za

solidne i sprawdzone źródło informacji. Redaktorami Biuletynu Niemieckiego są Jędrzej T. Trojanowski (CSM) oraz Tomasz Markiewicz (FWPN). Opiekunem merytorycznym jest ambasador Janusz Reiter (CSM).

Zarówno aktualne, jak i archiwalne wydania Biuletynu Niemieckiego dostępne są na stronach internetowych Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej <http://fwpn.org.pl/publikacje/biuletyn-niemiecki/> oraz Centrum Stosunków Międzynarodowych www.csm.org.pl

Biuletyn internetowy „Polen-Analysen” to analiza aktualnych wydarzeń politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych w Polsce. Od września 2015 roku „Polen-Analysen” powstaje w kooperacji z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. W ramach tej współpracy w 2015 roku ukazało się siedem wydań biuletynu. Rozsyłany mejlem dwa razy w miesiącu biuletyn istnieje od 2006 roku. Jest to wspólny projekt Instytutu Polsko-Niemieckiego w Darmstadt (DPI), ośrodka naukowego zajmującego się badaniami nad Europą Wschodnią (Bremer Forschungsstelle Osteuropa) oraz Niemieckiego Towarzystwa Wiedzy o Europie Wschodniej (Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde) we współpracy z Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Zarówno aktualne, jak i archiwalne numery biuletynu dostępne są na stronie internetowej www.laender-analysen.de/polen/. Poprzez tę stronę można go też bezpłatnie zaabonować.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

„Inside Russia II”

Dokąd zmierza Rosja? Podróż studyjna polskich i niemieckich dziennikarzy do Moskwy

W 2015 roku trudno zrozumieć Rosję. Sposób myślenia i działania Moskwy determinują geopolityka realizowana poprzez aneksję Krymu, prowadzenie wojny na Ukrainie, próby tworzenia sojuszy obliczonych na podział Europy. Opinia publiczna w Rosji zdominowana jest przez kremlowską propagandę. Patriotyczne uniesienie usuwa w cień nawet takie problemy jak drastyczne pogorszenie się sytuacji gospodarczej i społecznej. Opozycja jest spacyfikowana, społeczeństwo obywatelskie milczy. W Polsce i w Niemczech rośnie obawa przed Rosją. Wschód i Zachód oddalają się od siebie. Powstaje realna groźba trwałego podziału na lata.

Czy dzisiejsza Rosja jest faktycznie tak jednorodna i mroczna, jak się wydaje? Czy jej odwrót od Europy jest definitywny? Gdzie znajdują się siły zdolne do stworzenia alternatywy do bieżącej, obliczonej na konfrontację polityki? Co – mimo wszystko – pozostało ze społeczeństwa obywatelskiego, które policzyło się w masowych protestach zimą 2011/2012? Jak przedstawiciele „innej Rosji” interpretują genezę obecnego konfliktu i czego ewentualnie oczekują od Zachodu? Jakie/czy są warunki powrotu do współpracy i dialogu?

Uczestnicy podróży studyjnej „Inside Russia III”
w Moskwie
Fot. Agnieszka Rayss

Podczas podróży studyjnej do Moskwy, która odbyła się w dniach 8–13 czerwca 2015 roku, polscy i niemieccy dziennikarze, reporterzy i fotoreporterzy spotkali się z działaczami ruchu obrony praw człowieka, opozycjonistami, politykami, ludźmi gospodarki oraz kultury i poszukali odpowiedzi na te pytania.

Podróż skierowana była do aktywnych zawodowo dziennikarzy mediów drukowanych, radia, a także do fotoreporterów. Projekt został zrealizowany we współpracy FWPN z organizacją n-ost Netzwerk für Osteuropa-Berichterstattung.

Z 57 zgłoszeń wybrano 11 uczestników

Polska

Kamila Baranowska, „Do Rzeczy”
Jakub Biernat, freelance
Joachim Ciecierski, Polskie Radio
Michał Kokot, „Gazeta Wyborcza”
Jacek Stawiski, TVN 24
Agnieszka Rayss, freelance – fotografka

Niemcy

Tobias Armbrüster, Deutschlandfunk
Krsto Lazarevic, freelance
Sasha Lehnartz, „Die Welt”
Sonja Vogel, „taz”
Ute Zauft, freelance

Koordynacja: Joanna Czudec

Stypendia dla dziennikarzy z Ukrainy i Białorusi

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w 2015 roku przyznała stypendia w ramach Programu Stypendialnego dla Dziennikarzy z Ukrainy i Białorusi, który jest realizowany przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec.

Ogłoszony po raz pierwszy konkurs spotkał się z dużym zainteresowaniem: polskie i niemieckie organizacje pozarządowe, dziennikarze, a także osobistości życia publicznego z obu krajów zgłosili 41 kandydatów – dziennikarzy z Ukrainy i Białorusi.

Laureatami siedmiu stypendiów za wybitne osiągnięcia dziennikarskie w prasie, radiu, telewizji i internecie zostali:

1. Natalia Babina (Białoruś)
2. Kristina Berdynskykh (Ukraina)
3. Igor Burdyga (Ukraina)
4. Andrei Kutsila (Białoruś)
5. Ekaterina Sergatskova (Ukraina)
6. Mila Teshaieva (Ukraina)
7. Inna Varenysia (Ukraina)

W jury konkursu zasiedli dziennikarze z Polski i Niemiec, eksperci od Europy Wschodniej oraz przedstawiciele FWPN: Paweł Pieniążek, Maria Przełomieć, Paweł Reszka, Manfred Sapper, Konrad Schuller, Cornelius Ochmann, Joanna Czudec.

Koordinacja: Joanna Czudec

Dodatek do magazynu „Mówią Wieki” o niemieckich zamkach i pałacach

Pałac Oranienbaum w kompleksie ogrodowo-pałacowym Dessau-Wörlitz

W 2015 roku FWPN we współpracy z magazynem „Mówią Wieki” zrealizowała cykl artykułów dotyczący niemieckich zamków i pałaców. Miał on na celu przedstawienie polskiemu czytelnikowi obiektów mniej znanych i mniej znanej historii zamków i pałaców. Tematy miały zainspirować do pogłębienia wiedzy o dawnej historii Niemiec. Autor artykułów Marcin Czajkowski, absolwent Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego, opisał takie zamki, jak: Hohenzollernów w Badenii-Wirtembergii, Marienburg na Marienbergu pod Hanowerem, Wartburg nieopodal Eisenach w Turyngii, Branitz w Brandenburgii,

zamek na wyspie w Schwerinie, stolicy Meklemburgii-Pomorza Przedniego, zamek twierdzą Königstein w Saksonii, a także pałac rezydencję w Monachium, stolicy Bawarii, kompleks pałacowy Dessau-Wörlitz w Saksonii-Anhalt oraz zamek Glücksburg w Szlezwiku-Holsztynie. Cykl dziewięciu artykułów jest dostępny na stronie internetowej czasopisma: <http://www.mowiawieki.pl/index.php?page=page&id=56>
Projekt został zrealizowany we współpracy z Niemiecką Centralą Turystyki.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Zamek Glücksburg

Pałac rezydencja
w Monachium

„Polizeiruf 110/ Telefon 110”

Aktor Klaudiusz Kaufmann na premierze serialu „Telefon 110” w siedzibie TVP w Warszawie
Fot. Magdalena Przedmojska

Prezenterka TVP Paulina Chylewska podczas premiery polsko-niemieckiego odcinka serialu „Telefon 110”
Fot. Magdalena Przedmojska

20 grudnia 2015 roku równoczesną premierę w polskiej TVP i niemieckiej telewizji RBB miał pierwszy polsko-niemiecki odcinek serialu „Polizeiruf 110/Telefon 110”. „Na granicy” (niem. „Grenzgänger”) opowiada historię polsko-niemieckiego komisariatu w Świecku, którego pracownicy próbują rozwiązać zagadkę śmierci studenta Tomasza Nowaka. 10 grudnia Fundacja wraz z TVP zorganizowały pokaz tego odcinka w siedzibie TVP w Warszawie. Wzięli w nim udział m.in. przedstawiciele TVP i RBB. „Polizeiruf 110” to niemiecki serial kryminalny produkowany od 1971 roku. Każdy jego odcinek

jest odrębną historią działań policji kryminalnej w Niemczech. Główne akcenty położone są na kontekst społeczny zbrodni oraz na aspekty psychologiczne, takie jak mentalność i motywy sprawców oraz odczucia ofiar. Akcja odcinka toczy się w Ślubicach, we Frankfurcie nad Odrą oraz w Świecku, gdzie działa polsko-niemiecka jednostka policji. Parę policyjnych komisarzy śledczych grają Maria Simon (komisarz Olga Lenski) i Lucas Gregorowicz (komisarz Tomasz Raczek). W odcinku serialu występują polscy aktorzy: Danuta Stenka, Robert Gonera i Barbara Wysocka.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

W dziedzinie Media
FWPN wsparła
w 2015 roku
28 projektów w łącznej
kwocie 2 101 976 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2015 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Edukacja 32

34

Stypendia GFPS

36

Pokaz filmu „Dzwony pojednania” i dyskusja o roli sztuki w narracji historycznej

36

PolenMobil

38

Projekt „Polacy z wyboru”
w 2015 roku

44

Wystawa „Pojednanie
Versöhnung in Progress.
Kościół katolicki i relacje
polsko-niemieckie
po 1945 roku”

43

Konferencja „Na drodze
pojednania. Upamiętnienie
Memorandum Wschodniego
Kościoła Ewangelickiego
w Niemczech (Ostdenkschrift)
z 1965 roku”

46

Frajd z niemieckiego
– kurs języka niemieckiego
dla dzieci

Stypendia GFPS

Stypendiści i członkowie GFPS podczas forum w Monachium

Program stypendialny – rok akademicki 2014/2015

Podobnie jak w poprzednich latach główną osią działalności GFPS-Polska i GFPS e.V. wraz z FWPN był międzynarodowy program stypendialny. Stypendia od 22 lat przyznawane są osobom z Niemiec, a od trzech lat również z Białorusi. Ogółem przyznano 38 stypendiów – 12 z nich otrzymali Polacy wyjeżdżający do RFN, 18 Niemcy przyjeżdżający do Polski (w tej grupie

6 osób otrzymało możliwość uczestniczenia w intensywnych kursach języka polskiego) oraz 8 Białorusinów, którzy wyjechali do Polski lub Niemiec. Przez cały okres pobytu za granicą stypendiści byli objęci opieką ze strony Grup Lokalnych GFPS funkcjonujących w miejscach ich przebywania. Przygotowano dla nich również po trzy międzynarodowe projekty w semestrze.

Stypendyści semestru zimowego na Dniach Miast w Krakowie z konsulem generalnym Niemiec dr. Wernerem Köhlerem (trzeci z prawej w pierwszym rzędzie)

Projekty dla stypendystów

Na początku każdego semestru przygotowano zostały seminaria Dni Miast (w tym roku we Wrocławiu, w Akwizgranie, Krakowie i Żytawie), które miały zapoznać stypendystów z polsko-niemiecko-białoruskim środowiskiem studenckim, a także zintegrować z członkami stowarzyszeń rodziny GFPS. Pod koniec pięciomiesięcznego pobytu za granicą wszyscy stypendyści spotykali się z kolei na czteronarodowym

seminarium „Forum” (w Monachium i Łodzi), w ramach którego przedstawili efekty swojej pracy nad projektami naukowymi i podzielili się doświadczeniami z zakończonego semestru. Stypendyści poza realizacją swoich projektów naukowych mogli zorganizować „Miniprojekt” w swoich miastach. Jednym z takich projektów były warsztaty fotograficzne „W lustrze historii” we Wrocławiu.

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak

Pokaz filmu „Dzwony pojednania” i dyskusja o roli sztuki w narracji historycznej

Film „Dzwony pojednania” autorstwa Grzegorza Gajewskiego, produkcji Bluemax i Fundacji Konrada Adenauera przedstawia losy polskich dzwonów kościelnych, które zarekwirowane wskutek akcji przeprowadzonej przez Niemców w 1941 roku na ziemiach polskich trafiły do hamburskiej huty w celu przetopienia, a następnie zostały ocalone z pożogi wojennej i przekazane do niemieckich kościołów. Dokument ukazuje historię powrotów niektórych z nich do macierzystych świątyń, co stało się możliwe dzięki wspólnym działaniom ludzi z parafii polskich i niemieckich.

Po pokazie filmu w gronie historyków i ekspertów zajmujących się sprawami polsko-niemieckimi zaproszeni goście: dr Katarzyna Naliwajek-Mazurek, muzykolog Uniwersytetu Warszawskiego, autorka wystawy „Muzyka w okupowanej Polsce 1939–1945”, prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor FWPN, oraz Grzegorz Gajewski, autor filmu, dokumentalista, rozważali rolę kultury i sztuki w przekazywaniu i utrwalaniu narracji o historii 70 lat po zakończeniu II wojny światowej. Dyskusję prowadziła Monika Białek, dziennikarka TVP Historia.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

PolenMobil

W e wrześniu 2015 roku z Gimnazjum im. Einsteina w Poczdamie oficjalnie wyruszył w trasę po Niemczech PolenMobil. Wyposażony w liczne materiały dydaktyczne, w towarzystwie kompetentnego młodego zespołu PolenMobil wzbudza zainteresowanie Polską jako krajem sąsiada u niemieckich uczniów i ich nauczycieli. Podczas wizyt szkolnych przekazywana jest wiedza o Polsce na tematy krajoznawcze, historyczne, kulturowe i polityczne. Uczniom przybliży się także w formie zabawy język polski.

PolenMobil cieszy się od początku ogromnym zainteresowaniem. Już w ciągu pierwszych trzech miesięcy zarezerwowane zostały terminy na cały rok szkolny 2015/2016, w związku z czym trzeba było stworzyć listę rezerwową. Dzięki dużemu zaangażowaniu współpracujących przy projekcie osób znacznie przekoczono planowaną liczbę spotkań, aby w miarę możliwości wyjść naprzeciw zapotrzebowaniu zainteresowanych szkół. Projekt traktowany jest jako przygotowanie do wymiany uczniów lub podróży studyjnej, a także jako przygotowanie do pogłębienia na lekcji tematów związanych z Polską. Zespół zaangażowany w projekt zawsze wskazuje przy tym na możliwość kontynuowania podjętych tematów, na przykład na lekcjach literatury, historii czy wiedzy o społeczeństwie. Stałym elementem wszystkich spotkań jest animacja językowa, która ma także zachęcać do dalszej pracy językowej. Projekt, nad którym patronat objął koordynator polsko-niemieckiej współpracy międzyspołecz-

Uroczysta inauguracja projektu PolenMobil w Gimnazjum im. Einsteina w Poczdamie. Od lewej: prof. Dieter Bingen, dyrektor Niemieckiego Instytutu Polskiego w Darmstadt, Thomas Kralinski, sekretarz stanu Brandenburgii, prof. Rita Süssmuth, Jerzy Margański, ambasador Polski w Niemczech, Irene Krogman-Weber, dyrektorka Gimnazjum im. Einsteina, Cornelius Ochmann, dyrektor FWPN

Inauguracja projektu PolenMobil, spotkanie z uczniami z Gimnazjum im. Einsteina w Poczdamie

nej i przygranicznej, premier Brandenburgii dr Dietmar Woidke, przyczynia się w istotny sposób do zaprezentowania i przybliżenia Polski w szkołach na terenie Niemiec.

Na podstawie pozytywnych doświadczeń w pierwszym roku programu partnerzy projektu – Niemiecki Instytut Polski w Darmstadt, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Brandenburgii oraz

inni partnerzy – już teraz planują jego kontynuację w roku szkolnym 2016/2017 i mają nadzieję na ponowne pozyskanie kolejnych partnerów, jak np. Fundacja Sanddorf-Stiftung w Ratzybnie oraz wydawnictwa szkolne Cornelsen i Eduversum.

Więcej informacji na <http://www.poleninderschule.de/polenmobil/>

Koordinacja: Christiane Brandau

Projekt „Polacy z wyboru” w 2015 roku

Okładka pakietu edukacyjnego „Polacy z wyboru”
Fot. Mariusz Szczodry

W 2015 roku projekt „Polacy z wyboru” został wzbogacony o pakiet edukacyjny, który pozwolił na zorganizowanie konkursu wśród uczniów warszawskich szkół.

Pakiet edukacyjny

W marcu Krzysztof Wittels i Joanna Góral-Wojtalik, autorzy wydanego przez FWPN w 2014 roku przewodnika dla nauczycieli gimnazjalnych „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku”, przedstawili publikację 35 nauczycielom z warszawskich i podwarszawskich gimnazjów w ramach kursu doskonalącego nauczycieli historii i wiedzy o społeczeństwie pt. „XX wiek okiem dokumentalisty” zorganizowanego przez Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń, instytucję edukacyjną m.st. Warszawy (WCIES). Była to pierwsza prezentacja pakietu

Seminarium w DSH dla nauczycieli warszawskich szkół o projekcie edukacyjnym „Polacy z wyboru”
Fot. Mariusz Szczodry

edukacyjnego w środowisku nauczycieli. Podstawowy cel przewodnika to zapoznanie uczniów z dorobkiem wybranych bohaterów projektu „Polacy z wyboru” – wybitnych warszawian niemieckiego pochodzenia. Publikacja obejmuje podstawy programowe Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w gimnazjach w ramach dwóch przedmiotów: historii i wiedzy o społeczeństwie. Uczniowie mają obowiązek realizowania własnych projektów edukacyjnych. Pakiet edukacyjny „Polacy z wyboru” jest atrakcyjną propozycją dla nauczycieli i uczniów. Przewodnik spotkał się z dużym zainteresowaniem wśród nauczycieli. Również w marcu Dom Spotkań z Historią dostosował scenariusze pakietu edukacyjnego do swojej oferty edukacyjnej i rozpoczął

prowadzenie warsztatów dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Konkurs dla szkół i wystawa

10 czerwca w DSH odbyło się seminarium dla nauczycieli warszawskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, podczas którego ogłoszono konkurs na najciekawszy projekt edukacyjny dotyczący losu warszawian o niemieckich korzeniach i ich wkładu w życie społeczne, gospodarcze i kulturalne stolicy. Podczas seminarium nauczyciele zapoznali się ze sposobami pracy z przewodnikiem „Polacy z wyboru”, a ponadto z procedurą zgłaszania prac i regulaminem konkursu. Dla nauczycieli biorących udział w konkursie przewidziano

Ogłoszenie konkursu dla szkół w DSH. Od lewej: Krzysztof Wittels, współautor przewodnika dla nauczycieli, Anna Ziarkowska, szefowa działu edukacji DSH, Tomasz Markiewicz (FWPN)
Fot. Mariusz Szczodry

nagrody w postaci trzech dwuosobowych wycieczek do Berlina, a dla uczniów – atrakcyjne nagrody rzeczowe ufundowane przez FWPN, DSH oraz grupę Capital Park SA. Prace konkursowe można było składać do 30 listopada 2015 roku. W wakacje 2015 DSH prowadził warsztaty dla młodzieży w ramach akcji „Lato w mieście” z wykorzystaniem scenariuszy opartych na przewodniku. Od 14 października konkursowi towarzyszyła kolejna prezentacja wystawy mobilnej „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku”, która została otwarta w dawnej Fabryce Norblina przy ul. Żelaznej w Warszawie. Wystawa autorstwa Tomasza Markiewicza, Tadeusza W. Świątka i Krzysztofa Wittelsa była tam prezentowana

do 15 kwietnia 2016 roku. Przybliżyła niezwykle dorobek, jaki wnieśli przybysze z krajów niemieckich i ich potomkowie do życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego Warszawy, była również inspiracją dla uczniów przygotowujących swoje prace konkursowe.

Autorzy oprowadzili po wystawie kilka grup szkolnych. Premiera wystawy miała miejsce w DSH w styczniu 2010 roku. Następnie gościła ona w Berlinie (w Czerwonym Ratuszu), Dreźnie (w Muzeum J.I. Kraszewskiego) i w podziemiach kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy przy pl. Małachowskiego w Warszawie. Honorowy patronat nad wystawą objęła Hanna Gronkiewicz-Waltz, prezydent m.st. Warszawy.

Laureaci nagrody konkursowej w kategorii szkoły podstawowe:
Mikołaj Szyszkowski i Borys Sławiński z opiekunką, nauczycielką historii Agatą Gołąj
Fot. Aleksandra Drutkowska

Ogłoszenie wyników konkursu

15 grudnia 2015 roku w dawnej Fabryce Norblina odbył się uroczysty finał konkursu „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku”, do którego zgłoszono 16 prac zespołowych. Jury w składzie: Tomasz Markiewicz (FWPN), Magdalena Wiśnioch (metodyczka historii m.st. Warszawy), Krzysztof Wittels (FWPN), Anna Ziarkowska (DSH), pod przewodnictwem Arkadiusza Walczaka (dyrektor Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń) przyznało trzy pierwsze nagrody w kategoriach: szkoły podstawowe, gimnazja i licea, oraz sześć wyróżnień. W kategorii szkoły podstawowe pierwsze miejsce

zajęła Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integrycyjnymi nr 68 im. Artura Oppmana w Warszawie za animację filmową „Rodzina Wedlów”. Pracę pod opieką Agaty Gołąj przygotowali Mikołaj Szyszkowski i Borys Sławiński. Jury przyznało nagrodę za innowacyjną formułę artystyczną, duży nakład pracy związany z realizacją oraz oryginalny scenariusz animacji filmowej. W kategorii szkoły gimnazjalne pierwsze miejsce przypadło Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. R. Schumana za pracę „Rodzina Ulrichów”. Pracę pod opieką Rafała Sendyki przygotowały Kamila Żmijewska i Weronika Suchenek. Jury przyznało nagrodę w uznaniu dla trudu związanego z przygotowaniem rzetelnego materiału faktograficznego i logicznego mon-

Cornelius Ochmann, dyrektor FWP,
wręcza nagrody konkursowe w kategorii
szkoły licealne

Fot. Aleksandra Drutkowska

tażu. Szeroko wykorzystane źródła pozwoliły na ciekawe powiązanie historii ze współczesnością. W kategorii szkoły licealne pierwsze miejsce zajęło VII Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego za grę miejską „Trakt Królewski w obiektywie Konrada Brandla i współcześnie”. Pracę pod opieką Małgorzaty Malczyk przygotowali Michał Warzec, Paulina Jasińska i Inga Jakacka. Jury przyznało nagrodę za oryginalny pomysł scenariusza, dużą wartość merytoryczną i powiązanie współczesności z historią miasta. W dniach 26–28 lutego 2016 roku zorganizowano wycieczkę dla nauczycieli (opiekunów zwycięskich prac) do Berlina, podczas której zwiedzili oni Wyspę Muzeów, plac Poczdamski, pomnik Pomordowanych Żydów Europy, Kopułę Bundestagu oraz redakcję magazynu polsko-niemiec-

kiego „Dialog” i berlińskie biuro FWP. W roku szkolnym 2016/2017 planowane jest ogłoszenie nowej edycji konkursu szkolnego „Polacy z wyboru”. Aktualne informacje o projekcie „Polacy z wyboru” można znaleźć na stronie www.polacyzwyboru.pl i na profilu projektu na Facebooku.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Konferencja

„Na drodze pojednania. Upamiętnienie Memorandum Wschodniego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech (Ostdenschrift) z 1965 roku”

12 marca 2015 roku w Centrum Luteranckim w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie zorganizowano konferencję w związku z przypadającą w tym roku 50. rocznicą opublikowania w Niemczech zachodnich 1 października 1965 roku „Memorandum Rady Kościoła Ewangelickiego w Niemczech o ostatecznym charakterze granicy na Odrze i Nysie i sytuacji przesiedleńców w NRF”. Jest ono jednym z najważniejszych dokumentów dotyczących relacji pomiędzy Polską a Niemcami. Z krótkimi wykładami wystąpili zarówno polscy, jak i niemieccy referenci, w tym tak prominentni, jak: prymas senior Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce abp Henryk Muszyński, ks. bp Hans-Jürgen Abromeit, odpowiedzialny z ramienia Rady Kościoła Ewangelickiego w Niemczech za dialog polsko-niemiecki, oraz Władysław Bartoszewski i Markus Meckel. W swoich wystąpieniach przybliżyli oni okoliczności powstania memorandum i jego recepcję w samych Niemczech oraz w prasie zachodnioeuropejskiej, podkreślali znaczenie pojednania i przebaczenia w stosunkach polsko-niemieckich, a także omówili wpływ memorandum na kulturę polityczną i pojednanie polsko-niemieckie. Patronat nad konferencją objął ówczesny prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. W realizację projektu były zaangażowane Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Polska Rada Ekume-

Otwarcie konferencji. Przemawia ks. bp Jerzy Samiec. Od lewej: prof. Claudia Lepp (Ludwig-Maximilians-Universität München), prof. Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego, ks. bp prof. Marcin Hintz, Markus Meckel, współprzewodniczący Rady FWPN, i prof. Władysław Bartoszewski

niczna, Chrześcijańska Akademia Teologiczna, Stowarzyszenie „Misja Pojednania”, Kościół Ewangelicki w Niemczech (EKD), Ambasada Niemiec, Fundacja Konrada Adenauera i FWPN. Konferencji towarzyszyła publikacja z tekstem memorandum w języku polskim i niemieckim. Natomiast we wrześniu ukazała się polsko-niemiecka publikacja „Na drodze pojednania – 50-lecie Memorandum Wschodniego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech” z referatami wygłoszonymi podczas konferencji. Natomiast Kościół ewangelicki w Niemczech wspólnie z Polską Radą Ekumeniczną uczęty 17 września podczas uroczystości w Französische Friedrichstadtkirche w Berlinie 50-lecie opublikowania memorandum. Podczas tej uroczystości okolicznościowe przemówienie wygłosił minister spraw zagranicznych RFN dr Frank-Walter Steinmeier.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Wystawa „Pojednanie Versöhnung in Progress. Kościół katolicki i relacje polsko-niemieckie po 1945 roku”

Wśród 18 listopada 2015 roku z okazji 50. rocznicy wystosowania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich jednocześnie we Wrocławiu i w Berlinie została otwarta wystawa „Pojednanie Versöhnung in Progress. Kościół katolicki i relacje polsko-niemieckie po 1945 roku”.

Podczas uroczystego otwarcia wystawy w Starym Ratuszu Wrocławia sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Krzysztof Szczerski odczytał list prezydenta Andrzeja Dudy, w którym podkreślił on znaczenie obchodów tej ważnej w stosunkach polsko-niemieckich rocznicy. Następnie głos zabrali prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz, konsul generalna Niemiec we Wrocławiu Elisabeth Wolbers, przedstawiciel Grupy Kontaktowej Episkopatów Polski i Niemiec abp Wiktor Skworc, a także przedstawiciele głównych instytucji sponsorujących wystawę, dyrektor, członek Zarządu FWPN prof. Krzysztof Miszczak oraz dr Rafał Rogulski z Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność.

W Berlinie w Kronprinzenpalais podczas uroczystości otwarcia wystawy wystąpili: Peter Weiss, poseł do Bundestagu i przewodniczący zarządu

Maximilian-Kolbe-Stiftung, prof. Monika Grütters, posłanka do Bundestagu, minister państwowy ds. kultury i mediów, dr Jerzy Margański, ambasador RP w Niemczech, oraz sekretarz stanu David Gill, szef Urzędu Prezydenta Federalnego (Bundespräsidialamt). W imieniu organizatorów w tematykę wystawy wprowadził zebranych abp Ludwig Schick, przewodniczący Rady Maximilian-Kolbe-Stiftung. Ze strony FWPN obecni byli współprzewodniczący Rady Fundacji Markus Meckel i dyrektor, członek Zarządu FWPN Cornelius Ochmann.

Wystawa zapoczątkowała obchody tej rocznicy, na które złożyły się w 2015 i 2016 roku konferencje naukowe, dyskusje i prezentacje filmów w Polsce, w Niemczech i w Brukseli. Obchody te wpisują się także w wydarzenia związane z przypadającą w 2016 roku 25. rocznicą podpisania polsko-niemieckiego traktatu o przyjaznej współpracy i dobrym sąsiedztwie, który był ukoronowaniem trudnej drogi do polsko-niemieckiego pojednania, zapoczątkowanej inicjatywą polskich biskupów z autorem listu biskupów, ówczesnym arcybiskupem metropolitą wrocławskim, późniejszym kardynałem, Bolesławem

Uroczyste otwarcie wystawy w Starym Ratuszu we Wrocławiu. W pierwszym rzędzie od lewej: Elisabeth Wolbers, konsul generalna Niemiec we Wrocławiu, biskup Görlitz Wolfgang Ipolt, arcybiskup metropolita katowicki Wiktor Skworec, arcybiskup metropolita wrocławski Józef Kupny, prof. Krzysztof Miszczak, dyrektor FWPN, Rafał Dutkiewicz, prezydent Wrocławia, Krzysztof Szczerski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP

Po wystawie oprowadza jej autor dr Robert Żurek (pierwszy z lewej)

Kominkiem na czele. Wystawa przybliżająca zwłaszcza publiczności niemieckiej najnowszą historię stosunków polsko-niemieckich i polsko-niemieckiego dialogu zmierzającego do pojednania uzyskała wsparcie FWPN. Wystawa „Pojednanie. Versöhnung in Progress” opowiada o tych Polakach i Niemcach, którzy, wychodząc z przesłanek chrześcijańskich, wykazali się odwagą i wizjonerstwem do przełamania „fatalizmu wrogości” między obu narodami. To ci ludzie doprowadzili do powojennego „cudu pojednania” po blisko 200 latach polsko-niemieckich zmagani, które swoje apogeum osiągnęły w czasie II wojny światowej.

Wystawę w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu można było zwiedzać od 18 listopada 2015 do 17 stycznia 2016 roku, zaś w Kronprinzenpalais przy Unter den Linden 3 w Berlinie – od 18 listopada do 16 grudnia 2015 roku. Organizatorzy wystawy Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu i Maximilian-Kolbe-Stiftung w Bonn przygotowali jej wersję mobilną, która odwiedza różne miasta w Polsce i w Niemczech. Informacje na temat prezentacji wystawy: www.1965-2015.eu, www.maximilian-kolbe-stiftung.de

Koordinacja ze strony FWPN: Tomasz Markiewicz

Frajdą z niemieckiego

– kurs języka niemieckiego dla dzieci

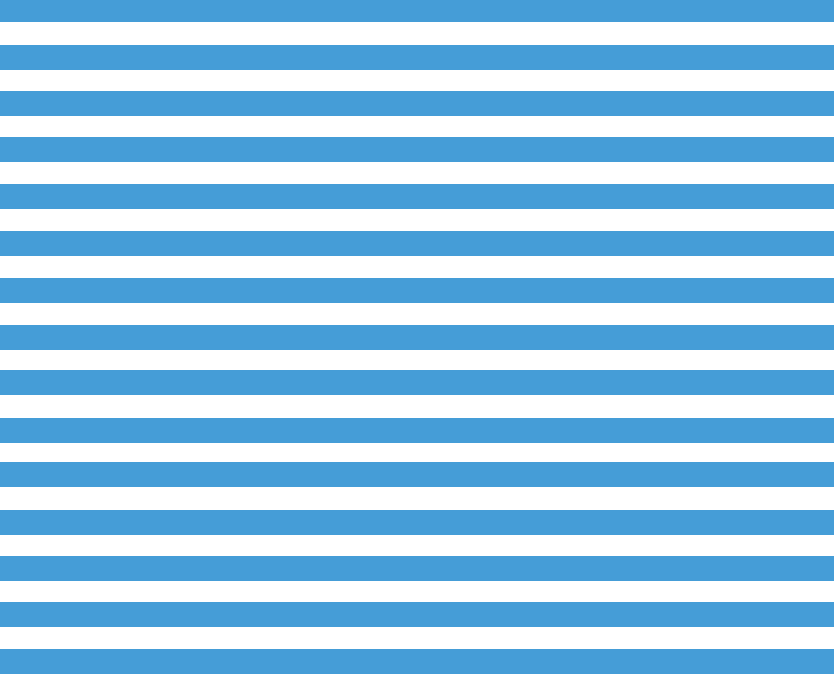

Zakończenie kursu w siedzibie ARKI

Projekt Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Fundacji ARKA skierowany jest do dzieci z ubogich i trudnych warszawskich rodzin w grupach wiekowych 6–9 i 9–12 lat. Celem projektu jest pomoc dzieciom z zagrożonych środowisk w rozwoju zainteresowania językiem niemieckim oraz zachęcenie do osiągnięcia dobrych wyników w nauce, w tym również poprzez sport. FWPN wraz z Instytutem Goethego wypracowały „skrojony na miarę” kurs języka niemieckiego dla dzieci. Nie opiera się on na konkretnym podręczniku, lecz wykorzystuje materiały autorskie, naukę poprzez zabawę i sport. Każda lekcja składa się z fazy przygotowawczej (nauka słówek), lekcji

w terenie (np. kurs wspinaczki z wykorzystaniem przyswojonego słownictwa) i powtórzenia. W ten sposób każdy uczeń może dołączyć do kursu w dowolnym momencie i nie traci, jeśli nie pojawi się na wszystkich zajęciach. Instytut Goethego zapewnił lektorów z przygotowaniem nie tylko językowym, ale również z doświadczeniem w pracy z trudnymi dziećmi. W nagrodę dla pilnych uczniów Instytut zaoferował dodatkowe kursy językowe. Projekt był zamierzeniem pilotażowym i jest kontynuowany w 2016 roku.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

FWPN wsparła
w 2015 roku
85 projektów
edukacyjnych w łącznej
kwocie 2 852 457 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2015 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Nauka

48

50

Centrum Studiów
Polonoznawczych
im. Aleksandra
Brücknera

52

Naukowa platforma
internetowa www.pol-int.org

53

Poznańska Biblioteka Niemiecka

55

Konferencja „Forum Weimarskie wobec nowych wyzwań geopolitycznych i geoekonomicznych w Europie”

61

Konferencja „Sytuacja ludności cywilnej we współczesnych konfliktach zbrojnych. Dziedzictwo Rafała Lemkina”

57

Konferencja „Kto wygrał II wojnę światową? Kto przegrał pokój?”

64

Konferencja „ENIGMA – zwiastun cywilizacji cyfrowej”

59

Konferencja „Polska polityka zagraniczna wobec Niemiec. Bilans i perspektywy”

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera na uniwersytetach w Jenie i Halle-Wittenberdze pod koniec 2015 roku obchodziło trzecie swoje lata działalności. Centrum prowadzi nowoczesne studia regionalne (area studies) na trzech polach badawczych – polskość wielowymiarowa: język, społeczeństwo i kultura; konfiguracje i rekonfiguracje w ramach wspólnoty i społeczeństwa oraz Polska w europejskich i międzynarodowych powiązaniach. W tych dziedzinach prowadzone są zarówno doktoraty, jak i projekty postdoktoranckie. Oprócz profesur fundacyjnych działalność Centrum, które współpracuje ściśle z innymi odpowiednimi placówkami badawczymi w Niemczech, w Polsce i innych krajach, wzbogacają przebywający tu regularnie naukowcy z kraju i zagranicy. W semestrze zimowym 2015 roku rozpoczął studia trzeci rocznik magisterskich interdyscyplinarnych studiów polonoznawczych, które przekazują wiedzę kulturo- i krajoznawczą, pozwalając na zapoznanie się z perspektywami badawczymi w różnych dyscyplinach naukowych związanych z Polską i jednocześnie kładą nacisk na towarzyszącą studiom naukę języka polskiego i włączanie do programu praktycznych doświadczeń. Ich integralną część stanowi pobyt studyjny na jednej z polskich uczelni. Poza konferencjami skierowanymi przede wszystkim, choć nie wyłącznie, do środowisk

fachowych (np. warsztaty „Słowiański kontakt językowy – interdyscyplinarnie”) w 2015 roku rozpoczęto publikację pierwszych tytułów nowej serii wydawniczej „Polska: Kultura – historia – społeczeństwo”. Ponadto dzięki zaangażowaniu pracowników Centrum udało się uruchomić nowe projekty.

Znacznie zintensyfikowano działania Centrum w sferze public relations. Dzięki regularnym wydarzeniom w obu lokalizacjach – publiczne odczyty z cyklu „Ringvorlesung” nt. „Co państwo już zawsze chcieli (lub powinni) wiedzieć o Polsce”, inne odczyty nt. kultury, języka, społeczeństwa i historii kraju sąsiada, cykle filmowe oraz prezentowana do kwietnia 2015 roku w Halle wystawa „Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata” Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej z Warszawy – Centrum stara się wzbudzić zainteresowanie krajem sąsiada i jego językiem. Na temat tych działań ukazują się informacje zarówno na stronie Centrum im. Aleksandra Brücknera, jak i na Facebooku oraz w Newsletterze. Centrum wspierane przez FWPN wspólnie z Polsko-Niemiecką Fundacją na rzecz Nauki i Niemiecką Centralą Wymiany Akademickiej jest ważnym elementem pogłębiania w Niemczech wiedzy w sprawach Polski. Więcej informacji na:
www.alexander-brueckner-zentrum.org

Seminarium w Poznaniu
w październiku 2015 roku
z udziałem studentów
interdyscyplinarnych
studiów
polonoznawczych.
Od lewej:
Simon Behnisch,
Anna Grochocka,
Janine Hesse

Noc polsko-niemieckich
inicjatyw dla naukowców
w Klubie Polskich
Nieudaczników
w grudniu 2015 roku
w Berlinie. Yvonne
Kleinmann przekazuje
pierwszy tom serii
wydawniczej Brückner
Reihe Dagmarze
Jajeśniak-Quast

Koordinacja ze strony FWPN:
Christiane Brandau

Naukowa platforma internetowa

www.pol-int.org

Warsztaty redakcyjne platformy www.pol-int.org dofinansowane przez FWP

W 2014 roku Centrum Interdyscyplinarnych Studiów o Polsce na Uniwersytecie Europejskim Viadrina we Frankfurcie nad Odrą utworzyło portal www.pol-int.org jako pierwszą naukową platformę internetową poświęconą studiom o Polsce. Uruchomienie portalu spotkało się z dużym zainteresowaniem i uznaniem środowiska naukowego, które sygnalizowało potrzebę wymiany informacji i komunikacji w dziedzinie badań polonoznawczych. Pol-Int skupia do tej pory fragmentaryczne, rozproszone po całym świecie badania nad zagadnieniami dotyczącymi Polski w szerokim rozumieniu – historią Polski, językiem polskim, kulturą, literaturą i sztuką oraz osiągnięciami polskich naukowców i twórców kultury. Portal został udostępniony w wersji polskiej, niemieckiej i angielskiej. Jest interaktywny i pozwala na ciągłe uzupełnianie informacji. Obecnie wspiera kilkanaście jednostek badawczych, wielu zaangażowanych recenzentów i redaktorów naukowych,

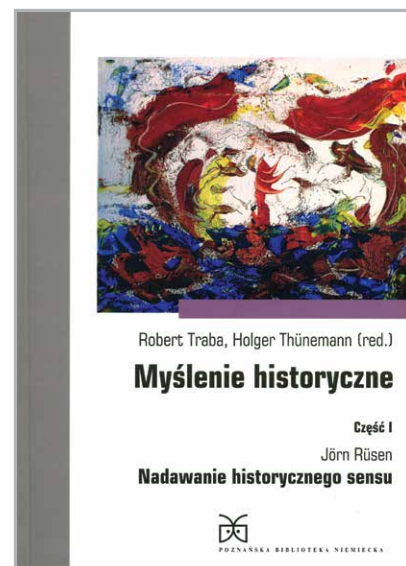
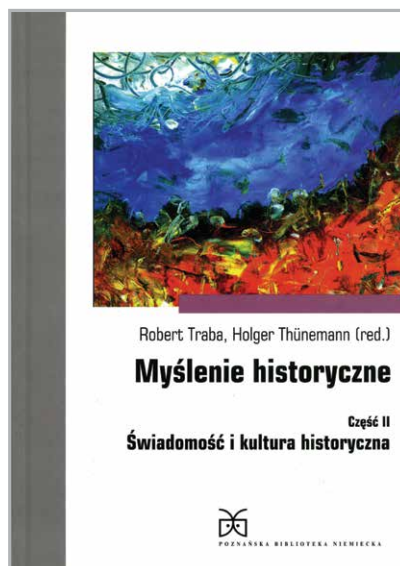
a także kilkadziesiąt wydawnictw z całego świata. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w 2015 roku ponownie wsparła to przedsięwzięcie, aby zintensyfikować pracę redakcyjną i rozbudowę platformy interdyscyplinarnie. Cel osiągnięto poprzez realizację działań, które zintegrowały redaktorów naukowych z platformą. Sześciu obecnych redaktorów oraz sześciu nowych kandydatów (w szczególności z dyscyplin do tej pory nielicznie reprezentowanych, jak prawo i ekonomia) spotkało się podczas dwudniowego warsztatu. Redaktorzy zyskali praktyczne umiejętności pracy redakcyjnej online oraz przedstawili swoje potrzeby i pomysły na ulepszenie współpracy z redakcją. W trakcie warsztatu została przygotowana pierwsza interdyscyplinarna agenda merytoryczna oraz spójna koncepcja elektronicznego systemu redakcyjnego platformy.

Więcej informacji o portalu: www.pol-int.org

Koordinacja ze strony FWP: Ewa Baran

Poznańska Biblioteka Niemiecka

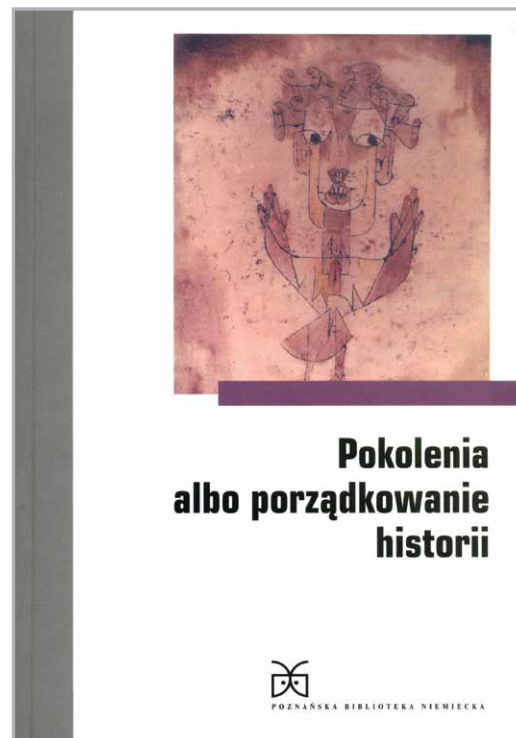
Na podstawie wiedzy polskiego społeczeństwa o Niemcach i Niemczech na początku lat 90. ubiegłego wieku zrodził się pomysł powołania do życia serii wydawniczej Poznańska Biblioteka Niemiecka, aby zapoznać polskiego czytelnika z refleksjami autorów niemieckich nad własnym narodem, jego kulturą i cywilizacją. Pomysłodawcą, twórcą i redaktorem naukowym serii jest prof. dr hab. Hubert Orłowski. Poznańska Biblioteka Niemiecka od momentu powstania jest projektem realizowanym w ścisłej współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. W latach 1996–2012 ukazało się 35 tomów serii. Ich wydawcą było Wydawnictwo Poznańskie. Od tomu 36. Poznańska Biblioteka Niemiecka wydawana jest przez Wydawnictwo Nauka i Innowacje w Poznaniu. Do jej realizacji jako partnera pozyskano Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do 2019 roku ma się ukazać łącznie 50 tomów. W 2015 roku został opublikowany 39. tom pt. *Myślenie historyczne* w opracowaniu naukowym profesora Roberta Traby i Holgera Thünemanna. Składa się on z dwóch części. Część I – Jörn Rüsen, *Nadawanie historycznego sensu*, i część II – *Świadomość i kultura historyczna*. Obie liczą 891 stron. Tom ukazał się we współpracy z Wspólną Polsko-Niemiecką Komisją Podręcznikową. *Myślenie historyczne* to antologia tekstów

na temat dialogu między teorią a empirią badań nad przeszłością. Charakteryzując tom, należy stwierdzić, że wraz ze zwrotem na początku lat 90. XX wieku w kierunku kultur pamięci nauki historyczne straciły przywilej opowiadania przeszłości. Historyczne myślenie przeniosło się z warsztatu ekspertów i wyspecjalizowanych instytucji na sieć społecznej komunikacji między konkretnymi jednostkami a grupami, które w przestrzeni publicznej kreują interpretacje konkurujące ze sobą o znaczenie kapitału symbolicznego. Zasadniczym problemem pozostaje zainteresowanie historią poprzez rozbudzanie emocji. Poznanie i zrozumienie różnorodności schodzą na dalszy plan. Forma staje się celem, podporządkowuje sobie treść i sprowadza ją do

monolitycznego i przez to często zideologizowanego przekazu. Klasyczna triada dydaktyzowania historii – od krytyki (źródła lub eksponatu), poprzez kontrowersyjność (ukazywanie różnych, nawet sprzecznych interpretacji), do debaty (jako demokratycznej formy negocjowania stanowisk w przestrzeni publicznej) – praktycznie nie funkcjonuje jako zasada konstruowania publicznej opowieści o przeszłości. Jak konfrontować się z takimi zjawiskami? Niemiecka dydaktyka wniosła do współczesnej debaty bardzo ważny wkład. Jej przedstawiciele – Jörn Rüsen czy Karl-Ernst Jeismann należą do czołowych intelektualistów kształtujących nie tylko niemieckie, lecz także europejskie dyskursy o kulturach historycznych i świadomości historycznej.

Oprócz powyżej scharakteryzowanej pracy w 2015 roku opublikowany został tom 40. zatytułowany *Pokolenia albo porządkowanie historii* w opracowaniu naukowym profesora Huberta Orłowskiego. Zawiera on teksty wnikające w niemiecki dyskurs tożsamościowy poprzez prześledzenie debat nad przydatnością kategorii pokolenia w budowaniu tożsamości narodowej. Teksty stanowią adekwatną dokumentację kluczowych momentów tego dyskursu. Pokolenie jako miejsce pamięci badacze łączą m.in. z takimi przywołaniami, kategoriami i formułami analitycznymi, jak: wiodące pojęcia orientujące w kulturze politycznej, pytanie o zbiorową samoświadomość czy zrodzona z doświadczenia przełomów lub egzystencjalnych doświadczeń kategoria nieciągłości. Niemiecka fascynacja kategorią pokolenia w minionym stuleciu oraz na przełomie XX i XXI wieku charakteryzowała się zarówno zmienną intensywnością, jak i selektywną wrażliwością poznawczą. Zamieszczone w tomie teksty uporządkowane są w pięciu częściach (1. *Karl Mannheim i jego czasy*, 2. *Paradygmaty, dyskursy, narracje*, 3. *Pokolenia a historia*, 4. *Pokolenia a ruchy radykalne*, 5. *Po katastrofie*).

W 2015 roku trwały prace nad kolejnymi tomami planowanymi do wydania w 2016 roku.

W 2016 roku ukażą się:

Tom 41. *Prusy – mity i rzeczywistości*. Koncepcja, opracowanie i wstęp Andreas Lawaty i Hans-Jürgen Bömelburg.

Tom 42. *Wokół romantyzmu*. Koncepcja, opracowanie i wstęp Leszek Żyliński i Tomasz Waszak.

Tom 43. *Emigracja wewnętrzna. Postawy, motywacje, dylematy*. Koncepcja, opracowanie i wstęp Hubert Orłowski.

Tom 44. Heinz Schilling, *Martin Luther. Buntownik w czasach przełomu*.

Więcej informacji o Poznańskiej Bibliotece Niemieckiej na www.wni.com.pl

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Konferencja „Forum Weimarskie wobec nowych wyzwań geopolitycznych i geoekonomicznych w Europie”

17 czerwca 2015 roku odbyła się zorganizowana przez FWPN międzynarodowa konferencja pt. „Forum Weimarskie wobec nowych wyzwań geopolitycznych i geoekonomicznych w Europie”. Była ona poświęcona politycznym i gospodarczym aspektom współpracy państw Trójkąta Weimarskiego. Uczestnicy

Od lewej: Andrzej Jonas („The Warsaw Voice”), prof. Julian Lindley-French (Institute of Statecraft), prof. Dominique Moisi (Institut français des relations internationales), prof. Gunther Hellmann (Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt/Main), prof. Bolesław Balcerowicz (Uniwersytet Warszawski)

dyskutowali w szczególności na temat rozwoju wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, współpracy gospodarczej

Od lewej:
 Christophe Wilhelm (Thales Alenia Space),
 prof. Zbigniew Kłos
 (Centrum Badań Kosmicznych PAN),
 dr Christina Giannopapa
 (European Space Policy Institute),
 dr inż. Włodzimierz Lewandowski
 (Polska Agencja Kosmiczna)

Francji, Niemiec i Polski oraz o nowych obszarach współpracy Trójkąta Weimarskiego, w tym m.in. o rozwoju przemysłu kosmicznego w Europie. W trakcie konferencji przemówienia wygłosili: dr Henryka Mościcka-Dendys, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, Pierre Buhler, ambasador Republiki Francuskiej, oraz Rolf Nickel, ambasador Republiki Federalnej Niemiec. W konferencji FWPN udział wzięli wybitni eksperci w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, ekonomii i przemysłu kosmicznego z Francji, Niemiec, Polski, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii, a wśród m.in.: prof. Julian Lindley-French (Institute for Statecraft), prof. Gunther Hellmann (Johann Wolfgang Goethe-Universität), prof. Dominique Moisi (Institut français des relations internatio-

nales), dr Christina Giannopapa (European Space Policy Institute), prof. dr hab. Zbigniew Kłos (Centrum Badań Kosmicznych PAN) oraz prof. dr hab. Witold Orłowski (Szkoła Biznesu Politechniki Warszawskiej). Patronami medialnymi wydarzenia były miesięczniki „The Warsaw Voice” i „Stosunki Międzynarodowe” oraz Deutsche Welle.

Koordynacja:
 Karol Janoś

Konferencja

„Kto wygrał II wojnę światową? Kto przegrał pokój?”

Od lewej:
prof. Klaus Ziemer
(UKSW),
prof. Paweł Machcewicz
(Muzeum II Wojny
Światowej)

25 czerwca w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Instytut Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Podczas konferencji zastanawiano się nad konsekwencjami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi II wojny światowej oraz różnicami w interpretowaniu jej

rezultatów przez narody i społeczeństwa w Europie. Wzięli w niej udział wybitni historycy z Polski i z Niemiec (wśród nich: prof. dr Leonid Luks – Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, prof. dr hab. Andrzej Friszke – ISP PAN, prof. dr hab. Paweł Machcewicz – Muzeum II Wojny Światowej, prof. dr hab. Klaus Ziemer – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, dr Jens Boysen

Od lewej:
Jacek Stawiski (TVN 24 BiS),
prof. Wanda Jarząbek (ISP PAN),
Zbigniew Gluza (Ośrodek Karta),
prof. Leonid Luks (Katholische
Universität Eichstätt-Ingolstadt)

Od lewej:
dr Karolina Wigura
 („Kultura Liberalna”),
dr Jens Boysen (DHI),
prof. Edmund Dmitrów
(Uniwersytet w Białymstoku)

– Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie).
Przedstawili oni polityczny, demograficzny
i gospodarczy bilans II wojny światowej,
a także dokonali próby określenia rzeczywistych

zwycięzców i przegranych oraz poddali analizie
kształtowanie się ładu geopolitycznego w Euro-
pie i na świecie w kontekście jej rezultatów.

Koordinacja: Karol Janoś

Konferencja „Polska polityka zagraniczna wobec Niemiec. Bilans i perspektywy”

Celem konferencji zorganizowanej przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej i Instytut Zachodni 1 października 2015 roku było podsumowanie dotychczasowej polskiej polityki zagranicznej wobec Niemiec i dyskusja o roli i znaczeniu Polski w niemieckiej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa. Uczestnicy pierwszego panelu omawiali wpływ nowej sytuacji

geopolitycznej w Europie, w tym m.in. konfliktu ukraińsko-rosyjskiego i masowej migracji do Unii Europejskiej, na politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Polski i Niemiec oraz na relacje bilateralne obu krajów. Prof. dr hab. Erhard Cziomer z Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego wskazał na przemianę, jaką przeszły Niemcy w ciągu ostatnich lat – od „chorego

Dr Kai-Olaf Lang,
Fundacja Nauka i Polityka

człowieka Europy” po gospodarczą kotwicę i politycznego hegemon. Uczestnicy panelu, odpowiadając na pytanie o obecną rolę i pozycję Niemiec w Europie, zgodnie zdefiniowali ją jako „niefortunnego” hegemon. W opinii ekspertów Polska prawdopodobnie nie ma szans stać się dla Niemiec równoprawnym partnerem, natomiast ze względu na silne więzi polityczne i gospodarcze ma możliwość zajmowania uprzywilejowanej pozycji w relacjach z Niemcami. „Polska nie może dać się zmarginalizować, jak to miało miejsce podczas kryzysu rosyjsko-ukraińskiego i kształtowania tzw. formatu normandzkiego” – zwrócił uwagę prof. Cziomer. Z kolei prof. Miszczak wskazał, że „Polska musi się liczyć się z tym, że Niemcy w swojej nowej roli coraz rzadziej będą konsultować swoją politykę zagraniczną z europejskimi partnerami”. Dr Kai-Olaf Lang z niemieckiej Fundacji Nauka i Polityka podkreślał, że: „Częsta różnica interesów Polski i Niemiec może prowadzić do podważenia europejskiej solidarności”. Anna Kwiatkowska-Drożdż z Ośrodka Studiów Wschodnich, oceniając stan relacji polsko-niemieckich, stwierdziła, że są one dobre, i jednocześnie zwracała uwagę na to, iż Niemcy w swojej polityce zagranicznej często w uprzywilejowany sposób traktują interesy

z Rosją kosztem swoich głównych partnerów w UE. Druga część konferencji była poświęcona roli ośrodków eksperckich i badawczych w kształtowaniu stosunków polsko-niemieckich. W dyskusji moderowanej przez Andrzeja Jonasa, redaktora naczelnego „The Warsaw Voice”, udział wzięli: dr Michał Nowosielski, dyrektor Instytutu Zachodniego, prof. Dieter Bingen, dyrektor Niemieckiego Instytutu Polskiego w Darmstadt, oraz Paweł Pietrzak, dyrektor Departamentu Analiz Strategicznych w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego. W trakcie dyskusji omawiano różnice pomiędzy Polską i Niemcami odnoszącą się do roli instytutów badawczych i ośrodków eksperckich w zakresie doradztwa politycznego. Większość rozmówców była zgodna w opinii, że konieczne jest zwiększenie nakładów finansowych na instytucje odpowiedzialne za prowadzenie badań dotyczących stosunków polsko-niemieckich ze względu na zwiększającą się pozycję Niemiec w Europie oraz dynamikę rozwoju relacji między Polską i Niemcami. Uczestnicy panelu zgodnie podkreślali, że informacje i analizy przekazywane przez ośrodki eksperckie oraz instytuty badawcze powinny być podstawą do realizowanych działań politycznych.

Koordinacja: Karol Janoś

Konferencja

„Sytuacja ludności cywilnej we współczesnych konfliktach zbrojnych. Dziedzictwo Rafała Lemkina”

Otwarcie konferencji na Uniwersytecie im. Iwana Franki we Lwowie
Fot. Krystyna Labunska

W dniach 15–16 października 2015 roku na Uniwersytecie im. Iwana Franki we Lwowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Sytuacja ludności cywilnej we współczesnych konfliktach zbrojnych. Dziedzictwo Rafała Lemkina” (tytuł angielski „Civilians In Contemporary Armed Conflicts. Rafał Lemkin’s Heritage”) zorganizowana przez Fundację

Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego i Wydział Stosunków Międzynarodowych Narodowego Lwowskiego Uniwersytetu

Od lewej: prof. Adam Daniel Rotfeld, prof. Roman Kuźniar (ISM UW), Cornelius Ochmann (dyrektor FWPN), prof. Markijan Malski (były ambasador Ukrainy w Polsce)
Fot. Krystyna Labunska

Od lewej: prof. Philippe Sands (University College London) i prof. Vladimir D. Vardanyan (Uniwersytet Państwowy w Erewaniu)
Fot. Krystyna Labunska

im. Iwana Franki we współpracy z Lwowskim Centrum Prawa Międzynarodowego i Praw Człowieka. Rafał Lemkin, urodzony na Grodzieńszczyźnie polski prawnik żydowskiego pochodzenia, absolwent polskiego Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, był twórcą pojęcia „ludobójstwo” i współautorem konwencji ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 roku. W swojej pracy zajmował

się również Wielkim Głodem na Ukrainie w latach 1932–1933, podczas którego za sprawą polityki władz radzieckich śmierć poniosło kilka milionów ludzi. Postać Rafała Lemkina nie była w przeszłości szerzej znana w Polsce, a także na Ukrainie. Sytuacja ta uległa zmianie dzięki publikacjom Instytutu Spraw Międzynarodowych UW. Los ludności cywilnej podczas współczesnych konfliktów zbrojnych jest szczególnie istotnym

Od lewej: dr Patrycja Grzebyk (ISM UW),
dr Ivan Horodyski (Lwowskie Centrum Prawa
Międzynarodowego i Praw Człowieka),
prof. Hans-Joachim Heintze (Uniwersytet
w Bochum)

Fot. Krystyna Labunska

zagadnieniem zarówno na płaszczyźnie prawnej, jak i politycznej. Około 80 proc. ofiar konfliktów to obecnie cywile, w szczególności za sprawą one side violence (przemocy jednostronnej stosowanej wobec cywilów). Podczas konferencji postać i dorobek Rafała Lemkina jako jednego z najbardziej znanych przedstawicieli słynnej polskiej szkoły prawa międzynarodowego rozwijanej przed II wojną światową na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie przybliżył prof. Adam Daniel Rotfeld, były minister spraw zagranicznych RP. Podczas pierwszego panelu dyskusyjnego przypomniano przypadki ludobójstwa przed II wojną światową. Następnie omówiono międzynarodowy system bezpieczeństwa jako kontekst dla problemów, które dotyczą cywilów podczas konfliktów zbrojnych, a następnie omó-

wiono współczesne aspekty prawne, humanitarne i praktyczne cywilów, w tym ich sytuację w trwającym konflikcie zbrojnym między Rosją a Ukrainą w Donbasie. W konferencji wzięli udział naukowcy i eksperci z Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Izraela i z krajów Partnerstwa Wschodniego: Armenii i Ukrainy. W 2016 roku staraniem FWPN i Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW ukaże się publikacja z referatami wygłoszonymi podczas konferencji w języku angielskim, polskim i ukraińskim.

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

Konferencja „ENIGMA – zwiastun cywilizacji cyfrowej”

10 listopada 2015 roku w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej odbyła się międzynarodowa konferencja „ENIGMA – zwiastun cywilizacji cyfrowej”, którą objął patronatem honorowym rzecznik praw obywatelskich dr Adam Bodnar. Konferencja była próbą przypomnienia wkładu polskich kryptologów w zwycięstwo aliantów w II wojnie światowej i ukazania związków pomiędzy

Referat wygłasza sir Dermot Turing, członek Rady Powierników Bletchley Park, bratanek Alana Turinga. Z lewej oryginalny egzemplarz niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma wypożyczony ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

intelektualnym przełomem autorstwa polskich matematyków oraz rolę kryptologii w tworzeniu współczesnej cywilizacji cyfrowej. Jej celem było również upowszechnienie polskiej narracji historycznej na temat osiągnięć związanych ze złamaniem kodu Enigmy i tym samym przeciw-

Przemawia prof. dr hab. Krzysztof Miszcza,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

stawienie się rozpowszechnianym w Europie Zachodniej stereotypom o braku udziału Polaków w tych działaniach.

Historycy są zgodni co do tego, że złamanie szyfru Enigmy przez zespół polskiego Biura Szyfrów z Marianem Rejewskim, Jerzym Różyckim i Henrykiem Zygalskim na czele doprowadziło do skrócenia II wojny światowej o kilka lat. Ocaliło tym samym miliony istnień ludzkich i uchroniło zapewne Europę przed użyciem broni jądrowej. Dzisiaj nie zdajemy sobie sprawy, że to sukces polskich kryptologów stał się także zaczątkiem procesu, który z czasem doprowadził do współczesnej rewolucji informatycznej. Prof. dr hab. Krzysztof Miszcza, dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, otwierając konferencję, podkreślał, że: „Cała wiedza na temat rozszyfrowania Enigmy przez Polaków została ujawniona dopiero po przystąpieniu Polski do NATO. Chcemy przypomnieć znaczenie wkładu

polskich kryptologów w zwycięstwo aliantów w II wojnie światowej, o którym zapomina się na Zachodzie”.

Rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar w swoim wystąpieniu podkreślił znaczenie konferencji, apelował o kontynuowanie pamięci o pionierach kryptologii i zaznaczył, że w Polsce odbywa się zbyt mało debat na temat ochrony danych osobowych.

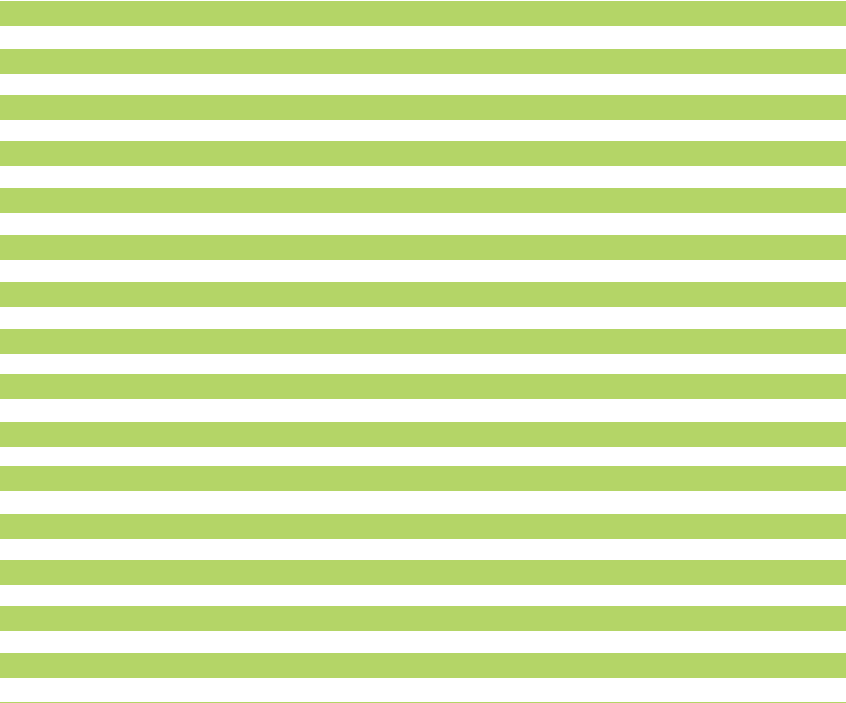
Pierwszy panel otworzył Klaus Schmeih wystąpieniem na temat początków kryptografii. Mówił m.in. o pierwszych maszynach kodujących. Prof. dr hab. Wojciech Guzicki z Uniwersytetu Warszawskiego opowiedział o tym, co od zawsze fascynowało go w matematyce – rewolucji polegającej na tym, że kod został złamany nie przez lingwistów, ale przez matematyków.

Sir John Dermot Turing, członek Rady Powierników Bletchley Park i bratanek Alana Turinga, wygłosił wykład poświęcony różnym maszynom kodującym i przyczynom zmiany, w efekcie której to maszyny, a nie ludzie, znalazły się w centrum procesu dekodowania. Następnie prof. Andrew Clark z Royal Holloway University of London opowiedział o najstynniejszych kryptologach w historii. Podkreślił, że ich osiągnięcia nie tylko przyczyniły się do wcześniejszego zakończenia wojny, lecz także stanowiły inspirację dla kolejnego pokolenia łamaczy kodów. Panel zakończył Mariusz Wiśniewski, zastępca prezydenta Poznania. Mówił o projekcie budowy Muzeum Enigmy w tym mieście i o tym, że zależy mu na rozpowszechnianiu prawdy historycznej i podtrzymywaniu pamięci o roli Polski w tym przedsięwzięciu. Panel poprowadził kryptolog Marek Grajek.

Drugi panel poświęcony był wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem w internecie. Rozpoczął się warsztatem przeprowadzonym przez Sławomira Kosielińskiego z Collegium Civitas na temat ochrony danych osobowych. Zwracał on uwagę na to, że na podstawie adresu e-mail czy numerów rejestracyjnych pojazdu można za pośrednictwem internetu znaleźć praktycznie wszystkie informacje na temat danej osoby. Kosieliński tłumaczył, że w epoce cyfrowej musimy wybrać między digitalizacją i bezpieczeństwem. W internecie nie ma prywatności. Marek Grajek, nawiązując w swoim wystąpieniu do tej wypowiedzi, zwrócił uwagę na paradoks – im bardziej ktoś ceni sobie swoją prywatność, tym mniej ją chroni, co jest poważnym błędem, bo w dzisiejszych czasach każdy jest połączony z globalną siecią poprzez swój telefon komórkowy, media społecznościowe czy fakt przechowywania danych w tzw. chmurze. Ponieważ kradzież tożsamości stanowi stałe, realne zagrożenie, zaproponował, by chronić się przed nią poprzez użycie awatara w internecie.

Ubolewał nad tym, że pomysł ten nie jest dostatecznie wykorzystywany w gospodarce i polityce. Następnie Nicolas T. Courtois z University College London wygłosił wykład na temat bitcoinów, cyfrowej waluty, i zdecentralizowanego systemu płatności. Dużo miejsca poświęcił tematowi bezpieczeństwa i wolności. Według niego długo panowało przekonanie o tym, że więcej wolności musi oznaczać mniej bezpieczeństwa. W trakcie swojej pracy naukowej poświęconej bitcoinowi doszedł jednak do wniosku, że wolność i bezpieczeństwo nie muszą się wykluczać. W przeszłości, podczas ataków hakerskich i kryzysu finansowego, zbyt często zapominaliśmy o ochronie swoich pieniędzy i danych. Przez ostatnie 25 lat straciliśmy sporo wolności, ponieważ ludzie mają mniej pieniędzy w portfelach. Na koniec Courtois wyraził nadzieję, że dzięki bitcoinowi to się zmieni. Panel zakończyło wystąpienie prof. dr. Bernharda Esslingera z Uniwersytetu w Siegen na temat bezpieczeństwa narzędzi kryptograficznych w świetle możliwości technicznych NSA (po przeciekach Edwarda Snowdena). Niemal wszystko jest dziś kodowane – od telefonów, przez karty kredytowe, po telewizję satelitarną. Jednocześnie każdy z nas jest podsłuchiwany, także kanclerz Angela Merkel. Główny problem podsłuchów NSA stanowi według niego to, że zebrane dane zostaną zapisane na wiele lat, co umożliwi ich późniejsze użycie. Snowden ujawnił, że NSA poprzez łapówki i potajemne umieszczanie luk w zabezpieczeniach systemu może włamać się praktycznie do każdego komputera. Na zakończenie Esslinger podkreślił, jak ważne jest, by odpowiednio kodować swoje dane – w przedsiębiorstwach każda śrubka jest inwentaryzowana, ale niedostatecznie chronią się one przed podsłuchami. Panel moderował prof. dr inż. Wojciech Cellary z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Koordynacja:
Karol Janoś, Tomasz Markiewicz

FWPN wsparła w 2015 roku 65 projektów naukowych w łącznej kwocie 1 978 067 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2015 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie www.fwpn.org.pl

68

Kultura

70

Stypendium im. Albrechta Lemppa

72

Forum Dialogu Kultur.
Stypendia twórcze FWPN
i Willi Decjusza w Krakowie

Stypendium im. Albrechta Lemppa

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Książki i Literarisches Colloquium Berlin ogłosiły laureatów Stypendium im. Albrechta Lemppa za 2015 rok.

Zostali nimi:

Krystyna Dąbrowska (ur. 1979 r. w Warszawie) – poetka, tłumaczka i eseistka. Opublikowała trzy książki poetyckie: *Biuro podróży* (Zielona Sowa, 2006), *Białe krzesła* (WBPiCAK, 2012), *Czas i przeszłość* (Znak, 2014). Za tom *Białe krzesła* otrzymała w 2013 roku Nagrodę Kościelskich, Nagrodę im. Wisławy Szymborskiej i Nagrodę Warszawskiej Premiery Literackiej. Jej wiersze były publikowane m.in. w „Dwutygodniku”, „Twórczości”, „Gazecie Wyborczej”, „Odrze”, „Kwartalniku Artystycznym”, „Res Publice Nowej”, „Elewatorze”, „Nowej Polsce” oraz w zagranicznej prasie literackiej: „Akzente”, „Sinn und Form”, „Harper’s Magazine”. Były tłumaczone na niemiecki, angielski, szwedzki, rosyjski i włoski. Krystyna Dąbrowska tłumaczy również literaturę anglojęzyczną. Jej przekłady wierszy Williama Carlosa Williamsa, W.B. Yeatsa, Thomasa Hardy’ego i Thoma Gunna, a także wielu esejów o poezji były publikowane w „Literaturze na Świecie”. Ostatnio tłumaczyła wiersze Charlesa Simica i Ruth Padel.

Tobias Schwartz (ur. 1976 r. w Osnabrücku) – od 2006 roku adaptuje i prezentuje własne teksty w przedstawieniach scenicznych i performatywnych berlińskiej sceny offowej. W 2007 opublikował w wydawnictwie Satyr Verlag debiutancką powieść *Film B*. W tym samym roku w Orphtheater w Berlinie miała miejsce prapremiera jego sztuki *Leben fährt weiter*. Sceniczna adaptacja powieści *Film B* trafiła na deski Volksbühne am Rosa-Luxemburg-Platz w 2008 roku. W 2013 zaś Anne Schneider wyreżyserowała w Theater unter Dach jego sztukę *In der guten Stube*. Tobias Schwartz pisze też felietony kulturalne dla „taz”, „Tagesspiegel” i innych gazet. W Krakowie będzie kontynuował pracę nad najnowszą powieścią *Emlichheimer*.

Stypendium im. Albrechta Lemppa przeznaczone jest dla pisarzy z Polski i Niemiec oraz dla niemieckich tłumaczy literatury polskiej i polskich tłumaczy literatury niemieckojęzycznej. Jego celem jest doskonalenie sztuki przekładu i pisania w duchu standardów literackich i translatorskich bliskich Albrechtowi Lemppowi oraz upamiętnienie jego wkładu w rozwój polsko-niemieckiej wymiany literackiej.

Albrecht Lempp (1953-2012)

był wybitnym popularyzatorem literatury polskiej w Niemczech i jej tłumaczem. Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i wniósł wielki wkład w rozwój relacji polsko-niemieckich.

Tworzył fundamenty nowoczesnego systemu promocji Polski przez literaturę. Jako współtwórca Instytutu Książki otrzymał Nagrodę Transatlantyk przyznaną za zasługi w tej dziedzinie.

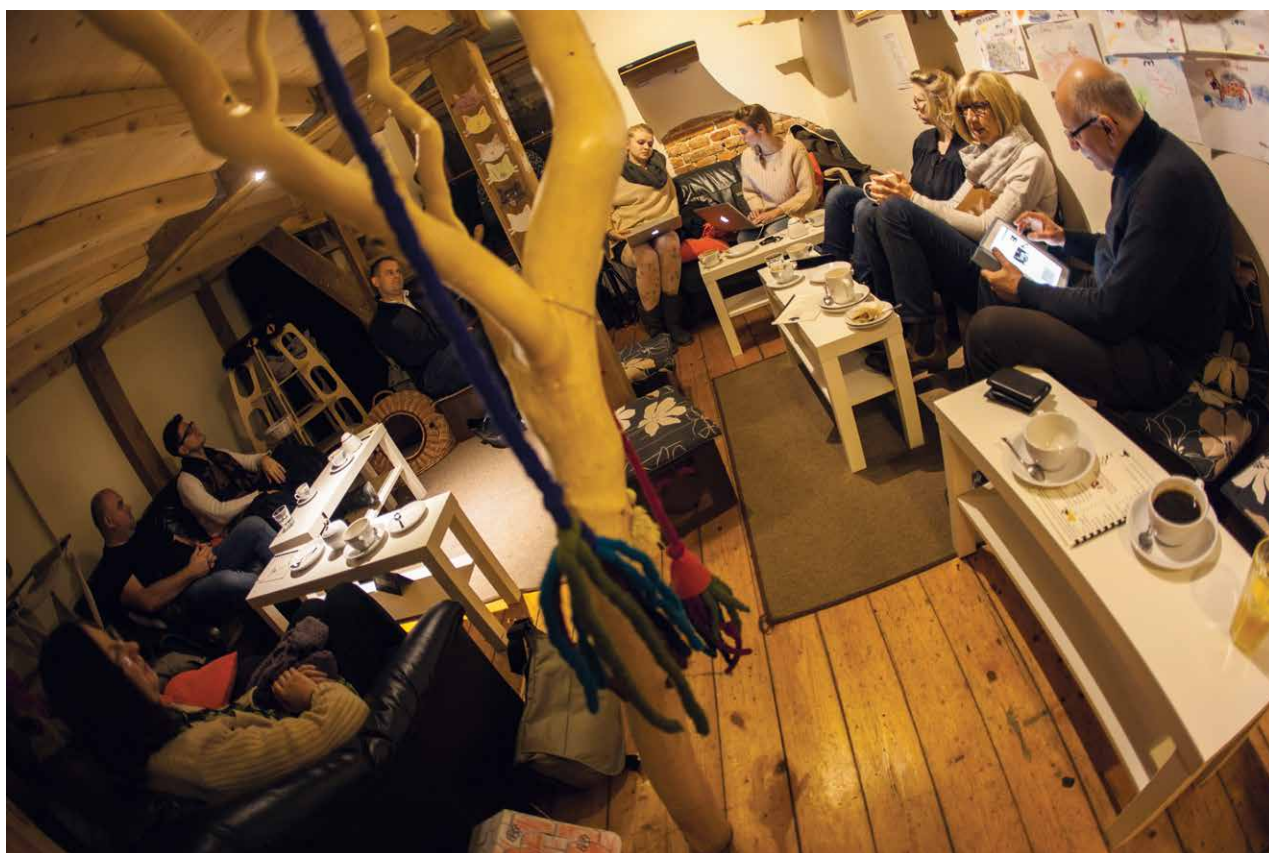
Na program stypendialny składają się rokrocznie dwa jednomiesięczne pobyty w kraju sąsiada: w Literarisches Colloquium Berlin i w Krakowie.

Z Polski i Niemiec nadeszło 30 zgłoszeń od pisarzy i tłumaczy literatury. W skład jury weszli przedstawiciele fundatorów: Elżbieta Kalinowska – wicedyrektor Instytutu Książki, Joanna Czudec – kierownik programowy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Jürgen Jakob Becker – dyrektor Deutscher Übersetzerfonds i wicedyrektor Literarisches Colloquium Berlin.

Koordynacja: Joanna Czudec

Forum Dialogu Kultur.

Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie

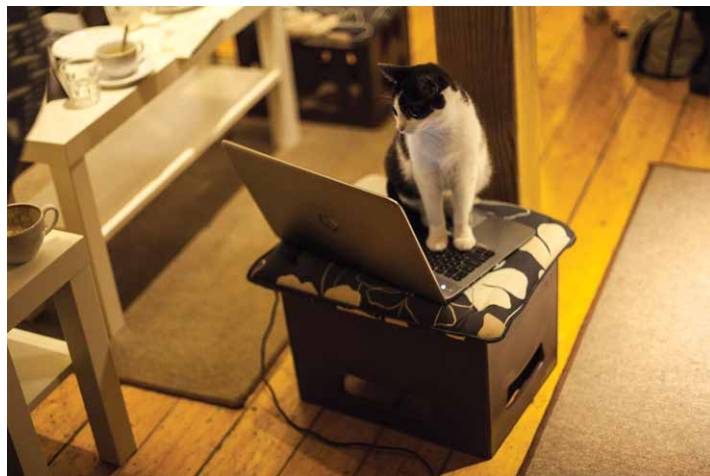
Podobnie jak w latach poprzednich projekt Forum Dialogu Kultur. Stypendia Twórcze 2015 zrealizowano w formie dwóch równoległych i uzupełniających się komponentów. Pierwszym były Stypendia Twórcze dla niemieckojęzycznych autorów i tłumaczy literatury

Spotkanie „Literacki masaż ucha, czyli audiobook ASMR” 25 listopada 2015 roku w Krakowie w ramach Forum Dialogu Kultur
Fot. Paweł Brzuzy

z języka niemieckiego na język polski i z polskiego na niemiecki. Komponent drugi stanowiły Wyszehradzkie Rezydencje Literackie adresowane do pisarzy, poetów, eseistów, krytyków, tłumaczy literatury i dziennikarzy z Polski, Czech, Węgier i ze Słowacji.

W 2015 roku Stypendia Twórcze obejmowały jedną edycję pobytów w Willi Decjusza. Z założenia w roku bieżącym formuła programu była bardziej

elastyczna – komisja rekrutacyjna mogła wybrać trzech–dziewięciu twórców niemieckojęzycznych na pobyty od jednego do trzech miesięcy. Dzięki wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej stypendia otrzymali: Róża Domaścyna – pisarka i tłumaczka, Tabea Xenia Magyar – poetka,

artystka i choreografka, Sylvia Geist – pisarka, recenzentka i tłumaczka, Thilo Bock – pisarz, Lothar Quinkenstein – pisarz, tłumacz i nauczyciel akademicki, Tomasz Ososiński – poeta, germanista, filolog klasyczny, tłumacz z łaciny i niemieckiego, wydawca, adiunkt, redaktor.

Pobyty stypendialne, oprócz indywidualnej pracy twórczej stypendystów, obejmowały także wydarzenia literackie z ich udziałem.

We wrześniu oraz październiku kontynuowano rozpoczętą w poprzednich latach współpracę z Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Uniwersytetem Pedagogicznym. Stypendyści prowadzili indywidualnie warsztaty/prezentacje m.in. dla studentów filologii germańskiej (Thilo Bock, Tomasz Ososiński). Podczas warsztatów prezentowali własne teksty literackie, pracowali nad ich przekładami oraz adaptacją.

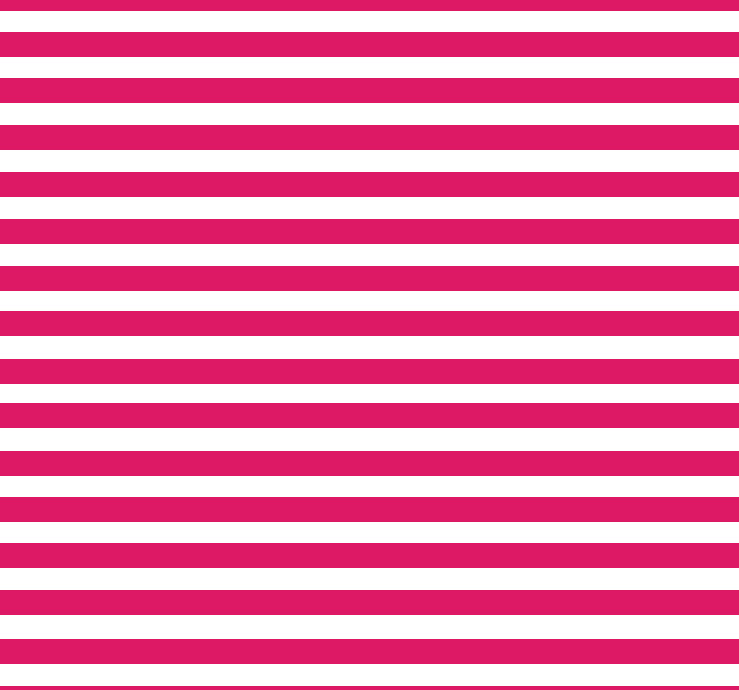
Wspólna prezentacja stypendystów programu pt. „Literacki masaż ucha, czyli audiobook ASMR” odbyła się 26.11.2015 roku w Kociej Kawiarni „Kociarnia”. ASMR to uczucie błogiego odprężenia, relaksu, braku kontroli, myśli i pragnień. Relaksujące nagrania ASMR robią dziś furorę w internecie – w świecie, w którym króluje pośpiech, a stres jest nieodłącznym elementem życia, każda chwila relaksu jest na wagę złota. Obcowanie z literaturą to też rodzaj relaksu, dlatego postanowiliśmy połączyć te dwie formy wyrazu. Teksty Róży Domaścyny, Tabei Xenii Magyar, Sylvi Geist, Thilo Bocka, Lothara Quinkensteina oraz Tomasza Ososińskiego stały się kanwą dla eksperymentu literacko-dźwiękowego, który uwieczniony został w formie 1,5-godzinnego audiobooka inspirowanego nagraniami ASMR. Ze względu na pozytywną

reakcję autorów i publiczności kontynuacja tej formy prezentacji planowana jest także w przyszłym roku.

Stypendyści byli także aktywnie włączani w działalność statutową samej Willi Decjusza. Wzięli udział zarówno w debacie okrągłego stołu pt. „Upadek i odbudowa społeczeństw w XXI wieku” w ramach konferencji „Powrót upadłych imperiów” (15–16 października 2015 roku), jak i w planowaniu oraz realizacji koncertu jubileuszowego w Willi Decjusza.

W 2015 roku kontynuowano współpracę z trójjęzycznym magazynem literackim „Radar”, zaś teksty wybranych stypendystów zostaną opublikowane w trzech językach (polski, niemiecki i ukraiński) w nowej odsłonie wersji elektronicznej magazynu wraz z wywiadem poświęconym rezydencjom, którego udzielili wybrani stypendyści. Teksty, które powstały podczas stypendiów, opublikowano również na stronie kolektynu poetyckiego www.gdreizehn.com, jako performance na stronie <https://vimeo.com/user19268600>, <http://www.sylviageist.de/zum-lesen/lyrik/>

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak

FWPN wsparła w 2015 roku
159 projektów kulturalnych
w łącznej kwocie
4 765 731 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2015 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

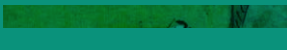

76

Spółeczeństwo, gospodarka, środowisko

78

„Koło dyskusyjne Polska”
Niemieckiego Towarzystwa
Polityki Zagranicznej i FWPN

80

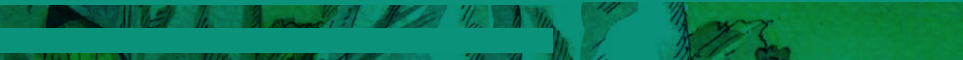
Rozmowy o przyszłości
Europy

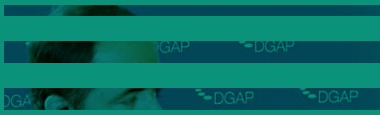
87

Spotkania dyskusyjne
FWPN wokół książek

92

Young Europeans Award
– Nagroda Młodych
Europejczyków

„Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Debata „Dokąd zmierza Polska po 25 października?”.
Od lewej: Konrad Szymański,
Markus Meckel i Dietmar
Nietan

„**K**oło dyskusyjne Polska”, projekt kooperacyjny Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej (DGAP), stwarza decydentom ze świata polityki, nauki i gospodarki w Niemczech możliwość dyskusji z wybitnymi ekspertami na ważne tematy dotyczące Polski lub stosunków

polsko-niemieckich. Pod przewodnictwem Markusa Meckela, współprzewodniczącego Rady FWP, odbyły się w 2015 roku w Berlinie cztery posiedzenia, podczas których dyskutowano na aktualne tematy polsko-niemieckie. Chodziło przy tym nie tylko o sprawy bilateralne, ale także o współdziałanie polsko-niemieckie na płasz-

czyżnie europejskiej i we współpracy z innymi partnerami Sojuszu NATO. Szczególną uwagę zwrócono na problemy i analizę procesów wewnętrznych w Polsce w kontekście wyborów prezydenckich i parlamentarnych.

Na początek podjęto temat historyczny związany z okrągłą rocznicą zakończenia II wojny światowej. W sprawie „Upamiętnienia 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej – co oznacza dziś 1945 rok dla naszych społeczeństw” 18 lutego zabrali głos prof. dr Robert Traba, dyrektor Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie, i dr Manfred Sapper, redaktor naczelny czasopisma „Osteuropa”. Pytali o to, jakie wydarzenia zajmują ważne miejsce w naszej pamięci, gdzie być może znajdują się białe plamy, czy pamięć łączy, czy dzieli europejskie społeczeństwa i czy na styku „historii” i aktualnych implikacji w ogóle można mówić o równoczesności pamięci.

O „Europejskiej polityce bezpieczeństwa w kontekście wojny na Ukrainie i wkładzie Niemiec i Polski”, a więc na bardzo istotny temat w aktualnej polityce, mówili 27 kwietnia przewodniczący komisji spraw zagranicznych Bundestagu, deputowany dr Norbert Röttgen, i ówczesny wiceprzewodniczący komisji spraw zagranicznych Sejmu, poseł Marek Krzakała. Chodziło również o wyjaśnienie, czy opinia publiczna w odniesieniu do interesów i postępowania Niemiec i Polski różni się od rzeczywistej polityki obu rządów.

Pozostałe posiedzenia stały pod znakiem zbliżających się wyborów w Polsce. Pod hasłem „Polska po wyborach prezydenckich i przed wyborami parlamentarnymi” dyrektor European Council of Foreign Relations w Warszawie Piotr Buras i Cornelius Ochmann, członek Zarządu, dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, przed-

stawili 4 czerwca bilans kampanii prezydenckiej w Polsce i wskazali na perspektywy dalszego rozwoju sytuacji. Na pierwszym planie znalazła się analiza zmiany nastrojów polskich wyborców, która zarysowała się wyraźnie już w pierwszej turze wyborów prezydenckich. Analizę tę pogłęбили na ostatnim spotkaniu, 5 listopada, mianowany wkrótce potem na stanowisko wiceministra ds. europejskich w polskim MSZ b. europoseł Konrad Szymański i Dietmar Nietan, przewodniczący Towarzystwa Niemiecko-Polskiego Zarząd Federalny, deputowany do Bundestagu. Przewodni temat dyskusji brzmiał: „Dokąd zmierza Polska po 25 października [dzień wyborów parlamentarnych]?”. Oprócz prezentacji spodziewanego programu rządu PiS wspieranego przez absolutną większość w parlamencie w centrum uwagi znalazła się kwestia, jaki wpływ będzie miał wynik wyborów na stosunki polsko-niemieckie, także w kontekście przypadającej w 2016 roku 25. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie.

Koordinacja: Christiane Brandau

Rozmowy o przyszłości Europy

„Rozmowy o przyszłości Europy” to zapoczątkowany w grudniu 2013 roku przez FWPN cykl dyskusji eksperckich podejmujących kwestię bieżących wydarzeń politycznych w Polsce i Niemczech, także w kontekście europejskim. Program skierowany jest do multiplikatorów oraz polityków, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz decydentów, a spotkania mają służyć wypracowaniu konkretnych rozwiązań dla polityki gospodarczej, energetycznej i bezpieczeństwa. W ostatnim czasie, z uwagi na rozwój sytuacji na Ukrainie, szczególnie istotne były tematy dotyczące krajów Partnerstwa Wschodniego czy sposobów rozmowy państw europejskich z Rosją na arenie międzynarodowej.

Partnerami poszczególnych wydarzeń w ramach „Rozmów o przyszłości Europy” są polskie i niemieckie think tanki, fundacje i instytucje opiniotwórcze. Część wydarzeń transmitowana jest na żywo w internecie.

Poniżej prezentujemy dyskusje, które miały miejsce w 2015 roku.

Wydanie „New Eastern Europe”

Dwumiesięcznik „New Eastern Europe” to anglojęzyczny magazyn, który ukazuje się od 2008 roku. Pismo ma na celu pokazywanie sytuacji polityczno-społeczno-gospodarczej w Europie Środkowej i Wschodniej nie z perspektywy mieszkańców tego regionu, lecz poprzez obiektywne relacje ekspertów z różnych państw. Wydawcami dwumiesięcznika są Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego i Europejskie Centrum Solidarności.

Wydanie o wymownym tytule „Love Thy Neighbour” („Kochaj bliźniego swego”) jest poświęcone stosunkom polsko-ukraińsko-niemieckim. Ukazało się we współpracy z FWPN.

Komentarz Bogusława Chraboty do przemówienia S. Tillicha
Fot. Magdalena Przedmojska

Stanisław Tillich
Fot. Magdalena Przedmojska

„Dojrzała rewolucja” – debata z udziałem S. Tillicha

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Kancelaria Wolnego Państwa Saksonia zaprosiły na spotkanie z premierem Wolnego Państwa Saksonia Stanisławem Tillichem pt. „Dojrzała rewolucja – Jak Polska i Niemcy kształtują przyszłość Europy” oraz na debatę z udziałem redaktora naczelnego „Rzeczpospolitej” Bogusława Chraboty, które odbyły się 3 marca 2015 roku o godz. 18.30 w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko--Niemieckiej w Warszawie. Debatę moderował dyrektor FWPN Cornelius Ochmann. W przemówieniu S. Tillich skupił się na procesach transformacji w Polsce i w Niemczech po 1989 roku i nawiązał do współpracy tych krajów w ramach Unii Europejskiej, a także do bieżącej sytuacji politycznej. Wystąpienie premiera skomentował redaktor naczelny „Rzeczpospolitej” Bogusław Chrabota. Dziennikarz rozpoczął swoją wypowiedź od omówienia pozytywnych aspek-

tów relacji polsko-niemieckich: – To cud, jak dzisiaj wyglądają stosunki polsko-niemieckie, a mówię to z perspektywy człowieka uwikłanego w historię, na którego rodzinie odcisnęła piętno tragedia nazizmu i komunizmu. Nie było łatwo oderwać się od tamtej wizji historii. Myślałem, że będziemy potrzebować kilku pokoleń, aby się porozumieć. Podkreślił, że Niemcy są dzisiaj najważniejszym partnerem i sojusznikiem Polski, wspominał o nieistniejącym już od dawna micie polskiej gospodarki („polnische Wirtschaft”) i o bilansie handlu zagranicznego na korzyść Polski. Zwrócił także uwagę na wiele problemów, z którymi zmagają się Niemcy, a które mogą niepokoić Polaków: kwestia imigrantów i niechęć w stosunku do nich ze strony takich ruchów jak PEGIDA, konflikt rosyjsko-ukraiński i nieobecność Polski w negocjacjach jego dotyczących oraz rola Polski w UE. Po wystąpieniach gości odbyła się dyskusja z udziałem publiczności.

Irene Hahn-Fuhr,
Dariusz Rosiak
Fot. Archiwum Polskiego
Radia

Od lewej: Paweł Zalewski,
Grzegorz Dziemidowicz
Fot. Archiwum Polskiego Radia

Stefan Meister
Fot. Archiwum
Polskiego Radia

Niemcy patrzą na Wschód. II debata międzynarodowa Polskiego Radia

17 marca w ramach specjalnej transmitowanej na żywo w Programie 1 Polskiego Radia audycji ze Studia im. Władysława Szpilmana Naczelna Redakcja Międzynarodowa Polskiego Radia i Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zorga-

nizowały debatę międzynarodową pt. „Niemcy patrzą na Wschód”.

Polityka wschodnia UE doszła do punktu zwrotnego. Rosyjska polityka wobec Ukrainy wymaga adekwatnej reakcji UE. Niemcy odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu polityki wschodniej Unii. Kanclerz Angela Merkel wspólnie z prezydentem Francji François Hollande’em zaangażowała się w negocjacje pokojowe z prezydentem Putinem. Jaki jest cel tej polityki? Czy Niemcy stają się nowym liderem Europy? Jaką rolę odgrywają stosunki polsko-niemieckie w tym obszarze?

Zagadnienia te poruszyli goście specjaliści: Stefan Meister, politolog, ekspert do spraw wschodnich, szef programów Europy Wschodniej w Niemieckim Towarzystwie Polityki Zagranicznej DGAP, Irene Hahn-Fuhr, dyrektorka Fundacji im. Heinricha Bölla w Warszawie, oraz Cornelius Ochmann – dyrektor, członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Debatę moderował Dariusz Rosiak, Polskie Radio.

Od lewej: Klara Geywitz, Didier Francfort, Halina Grzymała-Moszczyńska, Tadeusz Zielniewicz, dyr. Muzeum Łazienki Królewskie
Fot. Magdalena Przedmojska

Wielokulturowość Europy – przekleństwo czy bogactwo?

Muzeum Łazienki Królewskie, Fundacja im. prof. Bronisława Geremka oraz Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowały 6 maja 2015 roku debatę w ramach projektu Środy Europejskie pt. „Wielokulturowość Europy – przekleństwo czy bogactwo?”. Wzięli w niej udział: prof. Didier Francfort – Instytut Historii i Kultury Europejskiej im. Bronisława Geremka w Luneville, Klara Geywitz – politolożka, deputowana do Landtagu Brandenburgii (partia SPD), członkini Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, prof. Halina Grzymała-Moszczyńska – Interdyscyplinarne Studia nad Religiami i Kulturami Świata (UJ). Dyskusja moderowana była przez Marka Ostrowskiego, „Polityka”.

Jak sytuacja na Ukrainie wpłynęła na stosunki między Polską i Niemcami – seminarium

Redakcja dwumiesięcznika „New Eastern Europe” oraz Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zaprosiły 24 kwietnia 2015 roku na dyskusję na temat stanu relacji polsko-niemieckich po kryzysie wokół Ukrainy. Podstawą do rozmowy był najnowszy numer „New Eastern Europe” pt. „Love Thy Neighbour” z marca-kwietnia 2015 roku wydany przez „NEE”, gdańskie ECS i FWPN, a także pytanie zadane w tytule czasopisma: „Jak sytuacja na Ukrainie wpłynęła na stosunki między Polską a Niemcami?”. W seminarium udział wzięli: Iwona Reichardt, „New Eastern Europe”, Basil Kerski, Europejskie Centrum Solidarności, Piotr Buras, European Council on Foreign Relations. Dyskusję prowadził Cornelius Ochmann, dyrektor, członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, a komentarz wygłosił Jewgen Worobiow, ekspert z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Od lewej: Cornelius Ochmann, Piotr Buras, Jewgen Worobiow
Fot. Magdalena Przedmojska

Od lewej: Basil Kerski, Iwona Reichardt
Fot. Magdalena Przedmojska

O wojnie na Ukrainie napisano i powiedziano wiele. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wraz z magazynem „New Eastern Europe” postanowiły pójść o krok dalej. W czasie wspólnego seminarium rozmawiano o relacjach polsko-niemieckich w kontekście sytuacji na Wschodzie. Na początku spotkania Iwona Reichardt przedstawiła metodologię tworzenia publikacji. Wartością przewodnią „Love Thy Neighbour” była solidarność w różnych aspektach: politycznym, społecznym, a także ekonomicznym. Jej autorzy skupili się na wydarzeniach po 1989 roku, które miały miejsce na Ukrainie. Poświęcono również uwagę relacjom polsko-niemieckim po upadku ZSRR oraz obalaniu stereotypów, m.in. o prorosyjskości Niemców.

W dalszej dyskusji Piotr Buras wyraził zadowolenie z tego, że wspólna koncepcja polityki wschodniej zbliża Polaków i Niemców. Zwrócił też uwagę na różnice w myśleniu obu państw. – Jeśli chodzi o wojnę na Ukrainie, to w Niem-

czech w większości analiz przewijają się porównania z I wojną światową. W Polsce mamy dużo odniesień do 1938 roku i Monachium oraz panuje przekonanie, że jeśli szybko nie pokonamy agresora, to agresja wyleje się na cały obszar – powiedział. Igor Lubaszenko, ekspert PISM, przekonywał, że Unia Europejska powinna skupić się na wypracowaniu wspólnej polityki zagranicznej oraz znalezieniu roli Ukrainy w organizacji. Jego zdaniem dotychczasowe działania UE pokazują jej słabość oraz uległość wobec mocarstw.

Z kolei Basil Kerski, mając na myśli celowe działania Rosji w tym obszarze, prognozował: – Wojna na Ukrainie będzie długo trwała. Ona ma podzielić Europę, ma podzielić Ukrainę.

Niemal wszyscy uczestnicy seminarium zgodzili się, że konflikt ukraińsko-rosyjski zbliżył Polskę i Niemcy. Stało się tak za sprawą wspólnego głosu w sprawie wojny oraz podobnej koncepcji prowadzenia polityki wschodniej.

Źródło: Agnieszka Bąder, Młoda Redakcja FWP

Od lewej:
 Cornelius Ochmann,
 Janusz Lewandowski,
 Olaf Osica,
 Viola von Cramon,
 Paweł Zalewski
 Fot. Magdalena Przedmojska

Polityczny i gospodarczy wpływ konfliktu Rosja – Ukraina na Polskę i Niemcy

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN) i Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) zorganizowały 26 czerwca 2015 roku konferencję pt. „Polityczny i gospodarczy wpływ konfliktu Rosja – Ukraina na Polskę i Niemcy” składającą się z dwóch paneli tematycznych.

Do panelu pierwszego pt. „Polityka” moderowanego przez Corneliusa Ochmanna, dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, zaproszono Olafa Osicę, dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich, Violę von Cramon, B90/ Die GRÜNEN, oraz Pawła Zalewskiego, b. posła do Parlamentu Europejskiego. Wprowadzenie do debaty wygłosił Janusz Lewandowski, poseł do Parlamentu Europejskiego, przewodniczący Rady Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów.

Janusz Lewandowski

Od lewej: Paweł Surówka, Adam Czerniak
Fot. Magdalena Przedmojska

Olaf Osica

W panelu drugim pt. „Gospodarka” wystąpili: dr Volker Treier, wiceprezes Zrzeszenia Niemieckich Izby Przemysłowo-Handlowych (DIHK), prof. Krzysztof Kalicki, prezes Zarządu Deutsche Bank Polska, Adam Czerniak, dział makroekonomiczny, Polityka Insight, Paweł Surówka, Head of Corporate and Investment Banking Germany, Advisor to the CEO. Panel moderował Michael Kern, dyrektor generalny Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej (AHK Polska).

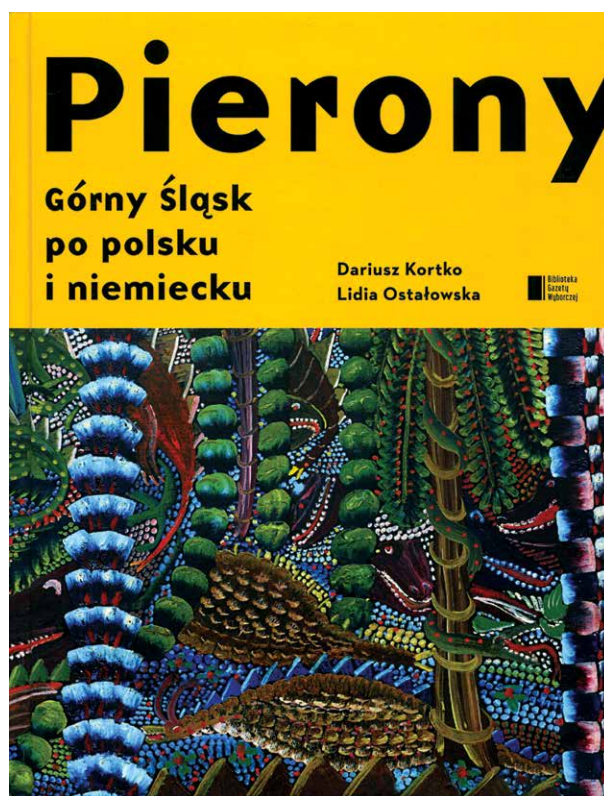
Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek

Pierony. Górny Śląsk po polsku i niemiecku

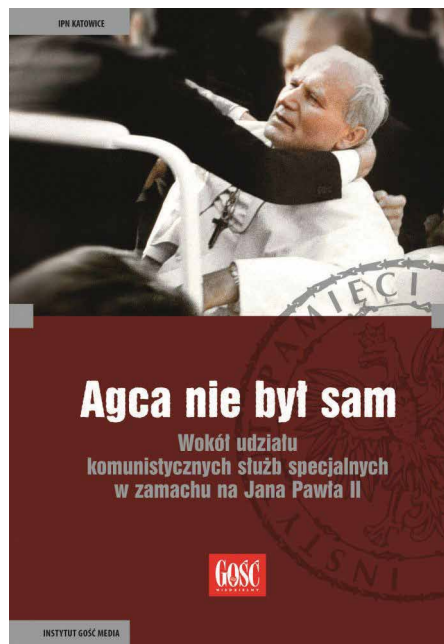
Tematem pierwszego w 2015 roku spotkania w cyklu debat FWPN wokół nowości wydawniczych była książka *Pierony. Górny Śląsk po polsku i niemiecku*. W dyskusji udział wzięli: Lidia Ostalowska, reporterka, i Dariusz Kortko, redaktor naczelny katowickiej redakcji „Gazety Wyborczej”. Rozmowę moderował prof. Krzysztof Miszczak. Autorzy antologii zebrali polsko- i niemieckojęzyczne reportaże, ale także dokumenty, w tym polskie i niemieckie teksty propagandowe z różnych epok. Zabieg ten sprawił, że książka tworzy mozaikę śląskiej różnorodności. Ważnym tematem rozmowy była m.in. kwestia, co dzisiaj oznacza bycie Ślązakiem. Uczestnicy spotkania wskazywali na rosnące znaczenie ruchów regionalnych w Europie i analizowali specyfikę śląską w tym kontekście. Dariusz Kortko potwierdził istnienie swoistej „mody na Śląsk”. Autorzy antologii podkreślali, że Górny Śląsk w ostatnich latach podlega silnym przeobrażeniom i staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem czerpiącym z własnego bogactwa kulturowego. Lidia Ostalowska opowiadała o kulisach pracy nad antolo-

gią, której autorzy musieli uwzględnić nie tylko kontekst historyczny i polityczny zawartych w niej świadectw czasu, ale również zróżnicowanie gatunków literackich, które świadectwa te reprezentowały. Antologia kończy się na 1991 roku. Uczestnicy dyskusji zgodzili się, że interesująca byłaby kontynuacja obejmująca okres od 1991 roku po dziś dzień.

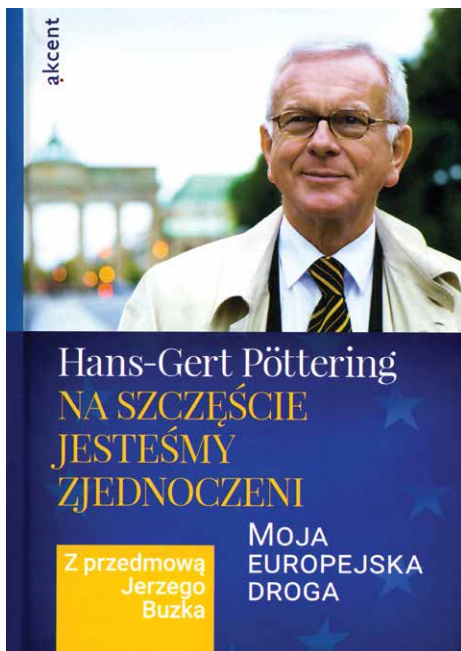
*Wywózka. Deportacja
mieszkańców Górnego Śląska
do obozów pracy przymusowej
w Związku Sowieckim w 1945 r.
Faktografia – konteksty
– pamięć*

14 kwietnia 2015 roku w siedzibie FWPN w Warszawie odbyła się dyskusja wokół książki *Wywózka. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. Faktografia – konteksty – pamięć*. Publikacja pod redakcją Sebastiana Rosenbauma i Dariusza Węgrzyna z oddziału Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach poświęcona jest losom kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców Górnego Śląska, którzy w 1945 roku zostali deportowani do pracy przymusowej w ZSRR. Redaktorzy książki biorący udział w spotkaniu wskazywali, że deportacja wielu tysięcy głównie zdrowych i młodych mężczyzn do wyniszczającej pracy w łagrach ZSRR odbiła się boleśnie na wielu polach życia społecznego i gospodarczego Polski. Spowodowała przede wszystkim duże straty w ludziach, rozbicie i pauperyzację tysięcy rodzin oraz perturbacje w procesie uruchamiania tak ważnego dla całego kraju przemysłu górnośląskiego. Współautorzy książki podkreślali również, że w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej temat deportacji Ślązaków nie był omawiany ani w publicznym dyskursie, ani w badaniach historycznych. Trwał natomiast w pamięci społecznej większości rodzimych mieszkańców Górnego Śląska. Poważniejsze badania historyczne rozpoczęły się w latach 90., a na początku pierwszej dekady nowego stulecia temat podjęty został przez nowo utworzony oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Katowicach. Dyskusję moderował dr Andrzej Grajewski, współprzewodniczący Zarządu FWPN.

Co Niemcy wiedzieli o zamachu?
Dyskusja wokół książki
Agca nie był sam.
*Wokół udziału komunistycznych
służb specjalnych w zamachu
na Jana Pawła II*

FWPN zorganizowała 8 grudnia 2015 roku spotkanie na temat książki *Agca nie był sam. Wokół udziału komunistycznych służb specjalnych w zamachu na Jana Pawła II*. W dyskusji udział wzięli autorzy książki dr Andrzej Grajewski, współprzewodniczący Zarządu FWPN, i prokurator Andrzej Skwara oraz Ewa Koj, naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach. Debatę moderował prof. dr hab. Wojciech Roszkowski z Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Książka o udziale komunistycznych służb

Bronisław Komorowski
Fot. Magdalena Przedmojska

w zamachu na papieża jest już drugą, po *Papież musiał zginąć. Wyjaśnienia Ali Agcy* tych samych autorów, próbą przybliżenia kulisy, przygotowań, przebiegu i konsekwencji zamachu na papieża Jana Pawła II z 13 maja 1981 roku. W trakcie dyskusji prokurator Andrzej Skwara przypominał, że Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach przez osiem lat prowadził śledztwo w sprawie zamachu na Jana Pawła II, które zostało umorzone w maju 2014 roku. Odnosząc się do ustaleń śledztwa, powiedział, że wedle jego oceny wywiad bułgarski brał udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu zamachu na papieża.

– A służby specjalne bułgarskie, NRD i sowieckie brały udział w zacieraniu śladów – podkreślił. Drugi z autorów książki wskazywał, że zasadne jest także pytanie, co o całej sprawie wiedzieli Niemcy z RFN. Niemcy zachodnie w opinii dr. Grajewskiego ze względu na liczną diasporę turecką były dla Agcy dość istotnym obszarem do działań i poruszania się od września 1980 do maja 1981 roku.

Prezentacja książki Hansa-Gerta Pötteringa *Na szczęście jesteśmy zjednoczeni*

2 grudnia 2015 roku w siedzibie FWPN we współpracy Fundacji Konrada Adenauera i wydawnictwa Akcent i FWPN odbyła się dyskusja wokół książki Hansa-Gerta Pötteringa *Na szczęście jesteśmy zjednoczeni. Moja europejska droga*. Przemówienie wprowadzające wygłosił Bronisław Komorowski, prezydent RP w latach 2010–2015. W debacie udział wzięli prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, oraz dr Hans-Gert Pöttering, b. prezydent Parlamentu Europejskiego, przewodniczący Fundacji Konrada Adenauera.

Krzysztof Miszczak,
Hans-Gert Pöttering
Fot. Magdalena Przedmojska

Od lewej: prof. dr hab.
Krzysztof Miszczak,
dyrektor, członek
Zarządu FWP, Barbara
Stanisławczyk
Fot. Magdalena Przedmojska

Hans-Gert Pöttering podkreślił w swoim wystąpieniu konieczność posiadania przez przedstawicieli klasy politycznej wspólnych interesów, ale przede wszystkim wartości, z godnością człowieka na czele. Przypomniał, że Niemcy wspierają Polaków w związku z sytuacją na Ukrainie.

Polityk zaznaczył, że w 1989 roku Niemcy byłyby skłonne zapłacić bardzo wysoką cenę za wolność Polski, Litwy, Estonii i innych krajów. Wprawdzie idea wolności kiełkowała także w NRD, ale gdyby nie te kraje, nie miałyby szans. Podkreślił on przede wszystkim zasługi polskiej „Solidarności” dla wolności i idei europejskiej.

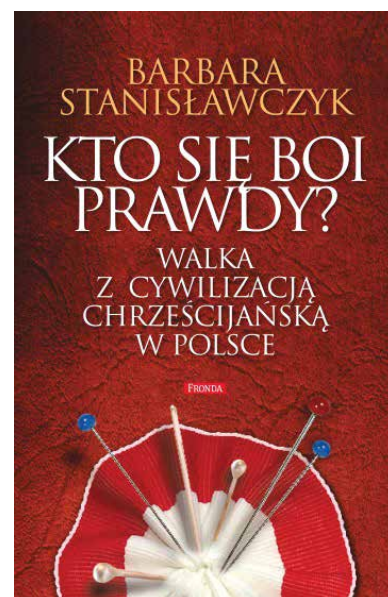
W rozmowie z prof. Miszczakiem Hans-Gert Pöttering odniósł się do katolickiej drogi pojednania polsko-niemieckiego. Zaakcentował zasługi listu biskupów polskich do niemieckich z 1965 roku, nazywanego później orędziem, dla porozumienia polsko-niemieckiego. Jego zdaniem list ten miał ogromne znaczenie dla pojednania, otworzył m.in. drogę do Stolicy Piotrowej Janowi Pawłowi II. Hans-Gert Pöttering przypomniał spotkanie z Jarosławem Kaczyńskim 18 kwietnia 2007 roku, podczas którego miał powiedzieć: „Panie premierze, ja też jestem katolikiem!”. Hans-Gert Pöttering podkreślił, jak wielkie znaczenie miał zwrot: „Przebaczymy i prosimy o przebaczenie”, skierowany przez biskupów polskich do niemieckich. Polityk przypomniał również o przebaczeniu za krzywdy wojenne ze strony Francji w stosunku do Niemiec 9 maja 1950 roku, pięć lat po zakończeniu II wojny światowej. Profesor Miszczak zapytał Hansa-Gerta Pötteringa o to, jaka jest rola hegemonia – Niemiec – podczas tak skomplikowanej sytuacji politycznej w Unii Europejskiej. Zaznaczył także, że Polacy nie definiują tego stwierdzenia militarnie ani geopolitycznie jak Bismarck, lecz geoeconomicznie. Podkreślił również, że w UE oraz NATO istnieje jedna definicja bezpieczeństwa, a nie różne jego poziomy. Hans-Gert Pöttering stwierdził, że dialog jest podstawą do porozumienia między narodami – bez dialogu nie można zrozumieć, jakie są zamierzenia drugiej strony. Wypracowane rozwiązania są wtedy zawsze kompromisami – każda ze stron coś bierze, z czegoś rezygnuje, rozwiązanie jest jednak wspólne. Zdaniem Pötteringa, jeśli poprzez małe kroki politycy nie przyczyniają się do poprawy stosunków między dwoma krajami, wówczas takie porozumienie nie będzie funkcjonowało samo z siebie. Polityk podkreślił, że rządy przychodzą i odchodzą, natomiast porozumiewać należy się ze wszystkimi niezależnie od re-

prezentowanej opcji politycznej. – Obdarowujcie zaufaniem, a wtedy również otrzymacie zaufanie – podsumował wypowiedź Hans-Gert Pöttering. Polskie wydanie książki *Na szczęście jesteśmy zjednoczeni. Moja europejska droga* ukazało się przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej II nakładem wydawnictwa Akcent.

Od Lutra do postmodernizmu. Dyskusja wokół książki *Kto się boi prawdy? Walka z cywilizacją chrześcijańską w Polsce*

22 grudnia 2015 roku w siedzibie FWPN w Warszawie odbyła się dyskusja z udziałem Barbary Stanisławczyk na temat jej najnowszej książki *Kto się boi prawdy? Walka z cywilizacją chrześcijańską w Polsce*.

Pozycja jest wynikiem trzyletnich badań naukowych prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim pod kierunkiem prof. dr. hab. Rafała Habielskiego, w efekcie których powstała praca doktorska „Wzorce patriotyzmu jako przedmiot sporów i przewartościowań w świetle przemian cywilizacyjnych i przekształceń ustrojowych w Polsce po 1989 roku”. Dyskusję prowadził prof. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu FWPN.

Koordinacja: Karol Janoś

Young Europeans Award – Nagroda Młodych Europejczyków

Pod hasłem „Jak daleko sięga Europa?” 2 września 2015 roku wystartowała „Nagroda Młodych Europejczyków”. Grupy młodzieży z Niemiec, Polski i Francji mogą zgłaszać wspólne projekty, w których kreatywnie podejmą temat konkursu, znajdą odpowiedzi i sformułują nowe, godne uwagi pytania. Mają w ten sposób doświadczać i ukazywać, że Europa nie jest abstrakcyjną ideą, lecz codziennym doświadczeniem. Konkurs ogłoszony po raz pierwszy w 2015 roku promuje dialog i wymianę młodzieżową między krajami Trójkąta Weimarskiego. Ponadto co roku do przedsięwzięcia jako gość honorowy włączane jest inne państwo graniczące z Unią Europejską – w pierwszej edycji programu 2015/2016 to Ukraina – tworząc w ten sposób most ponad granicami UE. Zwycięska drużyna została wybrana wiosną 2016 roku przez międzynarodowe jury pod przewodnictwem Volkera Schlöndorffa. Wręczenie nagrody nastąpi jesienią 2016 roku. Zwycięzcy wygrali wspólną wycieczkę do instytucji europejskich.

„Nagroda Młodych Europejczyków” jest wspólną inicjatywą Fundacji Kultury Allianz, Niemiecko-Francuskiej Współpracy Młodzieży, Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, Fundacji Hippocrène i Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Patronat nad nią objęli ministrowie spraw zagranicznych Niemiec, Polski i Francji.

Więcej informacji na

www.young-europeans-award.org

Koordinacja ze strony FWPN:
Christiane Brandau

FWPN wsparła w 2015 roku
58 projektów w dziedzinie
Społeczeństwo, gospodarka,
środowisko w łącznej kwocie
1 569 288 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2015 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Sprawozdanie finansowe

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej z siedzibą w Warszawie przy ulicy Zielnej 37 (dalej „Fundacja”), na które składają się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych, sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, oraz dodatkowe informacje i objaśnienia w zakresie wymaganym ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”.

Zarząd Fundacji oraz członkowie Rady Fundacji są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności sprawozdania finansowego z przyjętymi przez Fundację zasadami (polityką)

rachunkowości oraz czy przedstawia ono rzetelnie i jasno, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Fundacji oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- a) rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości,
- b) krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Fundację zasad (polityki) rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – dowodów i zapisów

księgowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak również całościową ocenę sprawozdania finansowego. Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem zbadane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- a) przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- b) zostało sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości, wynikającymi z Ustawy o rachunkowości i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Fundacji.

Sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2014 roku było przedmiotem badania przez inny podmiot uprawniony, który w dniu 2 czerwca 2015 roku wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Marcin Diakonowicz,
kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie,
nr ewidencyjny 10524

W imieniu Deloitte Polska Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
– podmiotu uprawnionego do badania spra-
wozdań finansowych wpisanego na listę pod-
miotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR
pod nr. ewidencyjnym 73:

Marcin Diakonowicz – wiceprezes Zarządu
Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowie-
dzialnością Sp. k.

Warszawa, 16 maja 2016 roku

Bilans

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie
wg stanu na 31.12.2015 roku

Suma w zł na:

Aktywa		31.12.2015	31.12.2014
A.	Aktywa trwałe	154 406 366,08	135 643 330,34
I	Wartości niematerialne i prawne		
	1. Koszty zakończonych prac rozwojowych		
	2. Wartość firmy		
	3. Inne wartości niematerialne i prawne		
	4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne		
II	Rzeczowe aktywa trwałe	5 080 007,53	5 378 129,82
	1. Środki trwałe	5 080 007,53	5 378 129,82
	a) grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	131 208,73	135 282,57
	b) budynki, lokale, obiekty inżynierii	4 525 651,44	4 681 864,23
	c) urządzenia techniczne i maszyny	144 575,20	168 629,75
	d) środki transportu	26 230,03	44 745,31
	e) inne środki trwałe	252 342,12	347 607,96
	2. Środki trwałe w budowie		
	3. Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III	Należności długoterminowe		
IV	Inwestycje długoterminowe	147 852 220,86	159 145 930,24
	1. Nieruchomości	57 851 330,10	59 842 541,81
	2. Wartości niematerialne i prawne		
	3. Długoterminowe aktywa finansowe	90 000 890,76	99 303 388,43
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	90 000 890,76	99 303 388,43
	- udzielone pożyczki		
	- inne długoterminowe aktywa finansowe		
	4. Inne inwestycje długoterminowe		

Suma w zł na:

	Aktywa	31.12.2015	31.12.2014
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 474 137,69	1 551 723,91
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 474 137,69	1 551 723,91
B.	Aktywa obrotowe	262 708 389,01	254 012 590,42
I	Zapasy		7 882,02
	1. Materiały		
	2. Półprodukty i produkty w toku		
	3. Produkty gotowe		
	4. Towary		
	5. Zaliczki na dostawy		7 882,02
II	Należności krótkoterminowe	1 026 254,35	659 682,45
	1. Z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty	1 006 770,75	659 608,24
	- do 12 miesięcy	1 006 770,75	659 608,24
	- powyżej 12 miesięcy		
	2. Z tytułu podatków, dotacji, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych; innych świadczeń		
	3. Inne należności	19 483,60	74,21
	4. Należności dochodzone w drodze sądowej		
III	Inwestycje krótkoterminowe	261 560 557,88	253 221 199,34
	1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	261 560 557,88	253 221 199,34
	a) w pozostałych jednostkach	259 129 254,11	249 392 370,47
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	42 925 228,51	34 295 843,35
	- udzielone pożyczki		
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	216 204 025,60	215 096 527,12
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	2 431 303,77	3 828 828,87
	- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	2 431 303,77	3 828 828,87
	- inne środki pieniężne		
	- inne aktywa pieniężne		
	2. Inne inwestycje krótkoterminowe		
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	121 576,78	123 826,61
	AKTYWA RAZEM	417 114 755,09	420 088 374,39

Suma w zł na:

Pasywa		31.12.2015	31.12.2014
A.	Fundusz własny	415 936 426,12	418 645 991,61
I	Fundusz podstawowy	418 645 573,81	418 651 607,70
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	417,80	417,80
III	Zysk (strata) netto za rok obrotowy	-2 709 565,49	-6 033,89
B.	Zobowiązania i rezerwy	1 178 328,97	1 442 382,78
I	Rezerwy na zobowiązania	25 422,00	25 422,00
	1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	25 422,00	25 422,00
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe	25 422,00	25 422,00
	3. Pozostałe rezerwy		
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe		
II	Zobowiązania długoterminowe	403 891,65	442 707,41
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Inne	403 891,65	442 707,41
III	Zobowiązania krótkoterminowe	715 492,61	945 360,33
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności	263 769,90	296 314,62
	- do 12 miesięcy	263 769,90	296 314,62
	- powyżej 12 miesięcy		
	5. Zaliczki otrzymane na dostawy		
	6. Zobowiązania wekslowe		
	7. Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	94 445,54	156 987,61
	8. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	22 208,40	23 535,17
	9. Inne zobowiązania	333 859,06	464 248,23
	10. Fundusze specjalne	1 209,71	4 274,70
IV	Rozliczenia międzyokresowe	33 522,71	28 893,04
	1. Ujemna wartość firmy		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	33 522,71	28 893,04
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe	33 522,71	28 893,04
PASYWA RAZEM		417 114 755,09	420 088 374,39

Rachunek zysków i strat sporządzony

za okres 01.01.2015–31.12.2015 (wariant kalkulacyjny) w zł

		za rok 2015	za rok 2014
A.	Przychody działalności pożytku publicznego	271 127,41	271 796,58
I	Przychody działalności nieodpłatnej	266 723,70	271 796,58
II	Przychody działalności odpłatnej	4 403,71	
B.	Koszty realizacji zadań pożytku publicznego	13 107 964,80	12 120 443,59
I	Koszty działalności nieodpłatnej	12 975 181,30	12 120 443,59
II	Koszty działalności odpłatnej	132 783,50	
C.	Wynik finansowy działalności pożytku publicznego (A-B)	-12 836 837,39	-11 848 647,01
D.	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	8 951 393,53	8 878 369,70
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	8 951 393,53	8 878 369,70
E.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5 774 292,03	5 581 369,50
I	Koszt własny sprzedanych produktów	5 774 292,03	5 581 369,50
F.	Zysk/strata brutto ze sprzedaży (D-E)	3 177 101,50	3 297 000,20
G.	Koszty ogólnego zarządu	2 504 458,23	3 163 368,83
H.	Zysk/strata na działalności statutowej, statutowej działalności pożytku publicznego i gospodarczej (C+F-G)	-12 164 194,12	-11 715 015,64
I.	Pozostałe przychody operacyjne	95 653,17	98 238,99
I	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
II	Inne pozostałe przychody operacyjne	95 653,17	98 238,99
J.	Pozostałe koszty operacyjne	4 820,97	38 196,02
I	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne koszty operacyjne	4 820,97	38 196,02
K.	Zysk/strata z działalności operacyjnej (H+I-J)	-12 073 361,92	-11 654 972,67
L.	Przychody finansowe	9 389 349,30	11 655 462,56
I	Odsetki	8 855 461,81	10 459 097,89
II	Zysk ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji	533 887,49	1 196 364,67
IV	Inne		

M.	Koszty finansowe	25 552,87	6 523,78
I	Odsetki	62,52	159,71
II	Strata ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji		
IV	Inne	25 490,35	6 364,07
N.	Zysk/strata z działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej (K+L-M)	-2 709 565,49	-6 033,89
O.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (OI – OII)		
I	Zyski nadzwyczajne		
II	Straty nadzwyczajne		
P.	Zysk/strata brutto (N+O)	-2 709 565,49	-6 033,89
R.	Podatek dochodowy		
S.	Zysk/strata netto (P-R)	-2 709 565,49	-6 033,89

Warszawa, 16.05.2016

Zatwierdzili:

Klara Geywitz

Krzysztof Miszczak

Cornelius Ochmann

Sebastian Płóciennik

Johannes von Thadden

Robert Traba

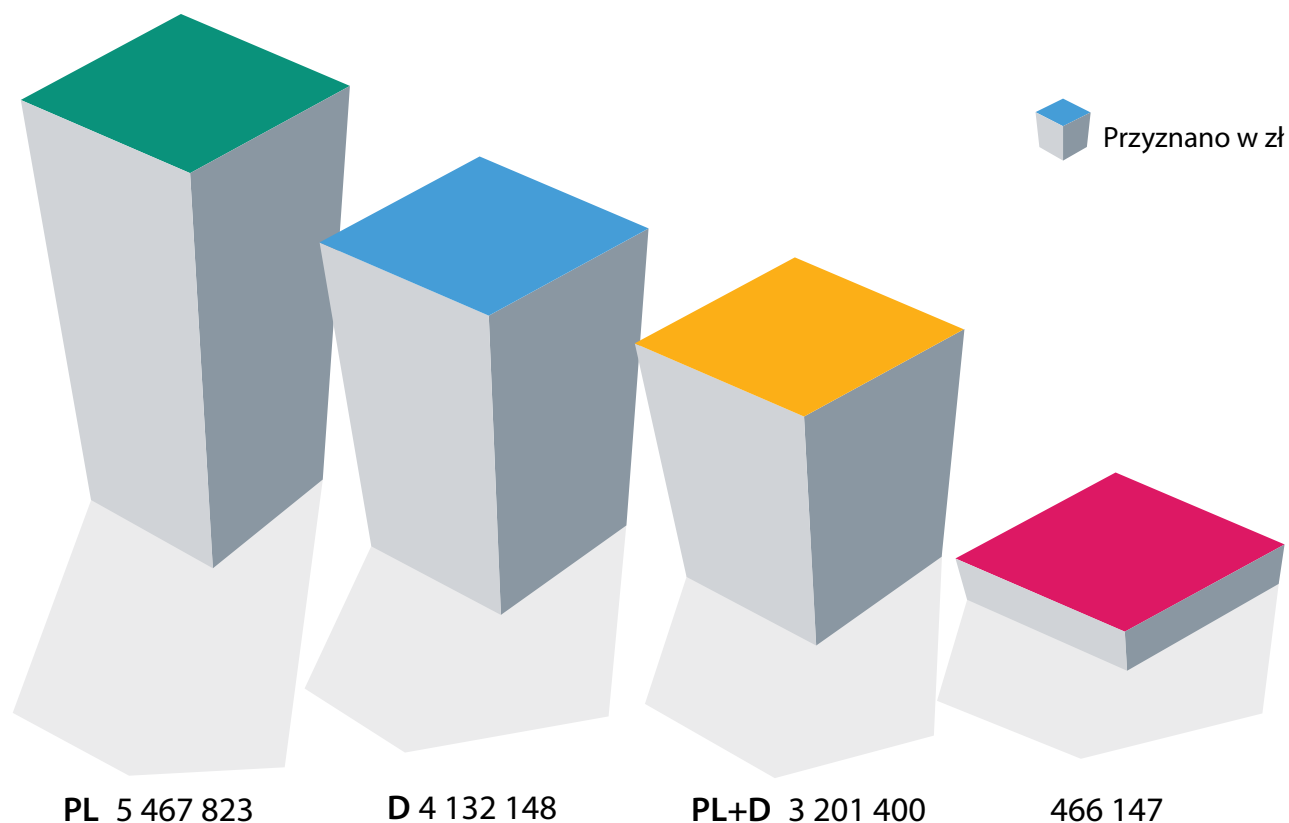
Sporządziła:

Anna Łaniecka

Dotacje przyznane w roku 2015

A. Dotacje w podziale na kraje realizacji

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy przyznanych kwot
Polska	192	5 467 823	41,22%
Niemcy	115	4 132 148	31,14%
Polska i Niemcy	73	3 201 400	24,13%
Poza klasyfikacją (także poza Polską i Niemcami)	15	466 147	3,51%
Razem	395	13 267 518	100,00%

B. Dotacje realizowane w Polsce w podziale na województwa

Suma dotacji na projekty realizowane w Polsce – 100%

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
więcej niż jedno województwo	12	611 617	11,19%
dolnośląskie	23	655 295	11,98%
kujawsko-pomorskie	7	139 375	2,55%
lubelskie	3	57 000	1,04%
lubuskie	5	104 192	1,91%
łódzkie	7	110 780	2,03%
małopolskie	23	767 625	14,04%
mazowieckie	58	1 824 588	33,37%
opolskie	5	141 712	2,59%
podkarpackie	2	26 950	0,49%
podlaskie	0	0	0,00%
pomorskie	11	243 080	4,45%
śląskie	7	253 480	4,64%
świętokrzyskie	1	7 290	0,13%
warmińsko-mazurskie	3	79 000	1,44%
wielkopolskie	17	293 040	5,36%
zachodniopomorskie	8	152 800	2,79%
Razem Polska	192	5 467 823	100,00%

C. Dotacje realizowane w Niemczech w podziale na kraje związkowe

Suma dotacji na projekty realizowane w Niemczech – 100%

Region	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
Badenia-Wirtembergia	2	16 827	0,41%
Bawaria	7	129 556	3,14%
Berlin	29	880 184	21,30%
Brandenburgia	14	490 403	11,87%
Brema	2	116 511	2,82%
Dolna Saksonia	7	114 770	2,78%
Hamburg	3	98 662	2,39%
Hesja	5	118 002	2,86%
Meklemburgia-Pomorze Przednie	3	83 070	2,01%
Nadrenia Północna-Westfalia	12	304 910	7,38%
Nadrenia-Palatynat	1	9 798	0,24%
Saara	1	25 560	0,61%
Saksonia	12	753 958	18,24%
Saksonia-Anhalt	0	0	0,00%
Szlezwik-Holsztyn	1	35 145	0,85%
Turyngia	1	18 800	0,45%
Niemcy (więcej niż jeden land)	15	935 993	22,65%
Razem Niemcy	120	2 989 538	100,00%

Rada FWPN

Zarząd FWPN

wg stanu na grudzień 2015

Rada

Współprzewodniczący

Marek Krząkała

Posel na Sejm RP, czlonzek Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej, germanista, nauczyciel i tlumacz jazyka niemieckiego. Wiceprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej, czlonzek delegacji do Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Studiował na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wroclawskiego, ukończył równiez studia podyplomowe z dziedziny informatyki w Wyzszej Szkole Lingwistycznej w Czestochowie. W wyborach 2007, 2011 i 2015 r. (VI, VII i VIII kadencja) uzyskał mandat posła z okregu rybnickiego. W parlamencie angazuje sie w sprawy zagraniczne i europejskie, dziala na rzecz poprawy i umacniania wizerunku Polski na swiecie. Jest czlonkiem sejmowych komisji spraw zagranicznych oraz ds. Unii Europejskiej.

Markus Meckel

Byly minister spraw zagranicznych NRD, pastor. Zasiada w zespole doradczym i pelni funkcje przewodniczącego Rady Federalnej Fundacji Badań nad Dyktaturą SED, której dzialalność zainicjował. Jest tez czlonkiem kuratorium Euro-

pejskiej Sieci Pamięć i Solidarność. Od pazdziernika 2013 r. pelni funkcje prezydenta Niemieckiego Ludowego Zwiazku Opieki nad Grobami Wojennymi. Zajmuje sie europejska polityka zagraniczna i dziala na rzecz wspierania demokracji. Studiował teologię w Naumburgu i Berlinie. Od lat 70. zaangażowany był w bylej NRD w polityczna dzialalność opozycyjna. W 1989 r. zainicjował wraz z Martinem Gutzeitem zalozenie w NRD Socjaldemokratycznej Partii Niemiec (SDP). W 1990 r. pelnil funkcje urzędującego przewodniczącego wschodniej SPD. Po wolnych wyborach w 1990 r. był czlonkiem Izby Ludowej NRD i ministrem spraw zagranicznych NRD. W latach 1990–2009 był poslem do Bundestagu, a od 1994 do 2009 r. przewodniczącym Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Bundestagu. Pelnil funkcje zastępcy rzecznika ds. polityki zagranicznej frakcji SPD. W latach 1998–2006 był przewodniczącym Delegacji Niemieckiej w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO, a od 2000 do 2002 r. wiceprezydentem Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.

Członkowie

Hartmut Koschyk

Od stycznia 2014 r. pełnomocnik Rządu Federalnego ds. Repatriantów i Mniejszości Narodowych. Na tym stanowisku odpowiedzialny jest za kwestie dotyczące emigrantów przybyłych do Niemiec z krajów Europy Wschodniej i ich integrację oraz niemiecką mniejszość poza granicami Republiki Federalnej Niemiec. W latach 2009–2013 sekretarz stanu w ministerstwie finansów, od 1990 r. deputowany do Niemieckiego Bundestagu z ramienia CSU. Członek Rady Fundacji ds. rozliczenia dyktatury SED, Rady przy Pełnomocniku Federalnym ds. dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD oraz Kuratorium Fundacji Archiwum Partii i Organizacji Masowych NRD. Od 1998 r. przewodniczy Niemiecko-Koreańskiej Grupie Parlamentarnej, a od 1990 r. należy do Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej w Bundestagu. W latach 1983–1987 był asystentem naukowym deputowanego do Bundestagu Helmuta Sauera z CDU, równocześnie studiował historię i nauki polityczne. W latach 1987–1991 był sekretarzem generalnym Związku Wypędzonych, zaś w latach 1990–2002 przewodniczącym grupy roboczej Wypędzeni i Uchodźcy we frakcji CDU/CSU. Piastował stanowisko rzecznika komisji śledczych Bundestagu ds. rozliczenia z historią i skutkami dyktatury SED w Niemczech oraz ds. przezwyciężenia skutków dyktatury SED w procesie jednoczenia Niemiec. W latach 2005–2009 był zastępcą przewodniczącego frakcji CDU/CSU w Bundestagu oraz przewodniczącym grupy krajowej CSU.

dr hab. Jerzy Kranz

Doktor hab. nauk prawnych, profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, specjalista prawa międzynarodowego i UE. Jest przedstawicielem RP w kuratorium Fundacji Pamięć,

Odpowiedzialność i Przyszłość, autorem licznych publikacji z dziedziny prawa międzynarodowego i stosunków międzynarodowych, w tym stosunków polsko-niemieckich. W latach 1971–1975 był redaktorem Agence France-Presse, w latach 1975–1990 pracownikiem naukowym Instytutu Nauk Prawnych PAN, następnie radcą-ministrem pełnomocnym Ambasady RP w RFN oraz wicedyrektorem Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie (1995–1998). W latach 1998–2002 był dyrektorem Departamentu Prawnego MSZ, a następnie podsekretarzem stanu w tym resorcie. W latach 2001–2002 pełnił funkcję ambasadora RP w RFN. W latach 2003–2008 profesor Szkoły Głównej Handlowej oraz Wyższej szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera.

Martin Kremer

Studiował prawo i ekonomię. Od lipca 2015 r. jest kierownikiem wydziału Europy Środkowej w niemieckim ministerstwie spraw zagranicznych (Chorwacja, Austria, Polska, Czechy, Słowacja, Słowenia, Węgry). W roku 1988 wstąpił do służby zagranicznej. W latach 1990–1993 był członkiem niemieckiej delegacji w Komisji Rozbrojeniowej ONZ w Genewie podczas obrad w ramach konwencji o zakazie broni chemicznej. W latach 1994–1998 był referentem ds. gospodarczych i walutowych niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych. W latach 1998–2003 w sztabie planowania tego ministerstwa był odpowiedzialny za niemiecko-francuską/polsko-niemiecką współpracę planową, w latach 2005–2006 ponownie piastował to stanowisko. W latach 2003–2005 był referentem ds. kultury w ambasadzie Niemiec w Moskwie („Rok kultury niemieckiej w Rosji”), a w latach 2006–2009 – kierownikiem referatu naukowego i politycznym referentem w ambasadzie Niemiec w Londynie. W latach 2009–2010 członek grupy badawczej Integracja UE w Fundacji Nauka i Polityka (niem. Stiftung Wissenschaft

und Politik). W latach 2010–2011 kierował referatem Azji Południowo-Wschodniej i Pacyfiku w niemieckim ministerstwie spraw zagranicznych, następnie, do roku 2015 – referatem polityki gospodarczej/rynku wewnętrznego UE.

dr Henryka Mościcka-Dendys

Absolwentka prawa i filologii klasycznej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W 2007 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego uzyskała stopień doktora nauk prawnych. Specjalizuje się w zagadnieniach prawa międzynarodowego publicznego. W służbie dyplomatycznej od 2002 r. W latach 2007–2011 I sekretarz, a następnie radca w Ambasadzie RP w Berlinie, w latach 2012–2013 dyrektor Departamentu Polityki Europejskiej w MSZ. Wcześniej m.in. naczelnik Wydziału Koordynacji w Departamencie Unii Europejskiej MSZ oraz ekspert w Biurze Komisarza ds. Demokratycznego Rozwoju Rady Państw Morza Bałtyckiego (w 2003 r.). W latach 2013–2015 podsekretarz stanu w MSZ. Od sierpnia 2015 r. ambasador RP w Danii.

Thomas Nord

Deputowany do Bundestagu z ramienia partii Die Linke. W 1976 r. ukończył studia na wydziale kulturoznawstwa. Działał w FDJ oraz SED. Przełom demokratyczny roku 1989 otworzył mu drogę do niemieckiej socjaldemokracji. Nord zajmował się realizmem socjalistycznym, w latach 1994–1995 był współpracownikiem Stefana Heyma. Na początku działał w PDS, obecnie w Die Linke, od 1999 w Brandenburgii. Od lutego 2005 do lutego 2012 r. był przewodniczącym partii w tym kraju związkowym. W 2009 r. został po raz pierwszy wybrany w wyborach bezpośrednich Die Linke do Bundestagu, później w 2013 ponownie z listy landowej. Od 2012 r. jest członkiem zarządu partii, a od 2014 jej skarbnikiem federalnym.

prof. dr hab. Dariusz Popławski

Politolog, profesor nauk społecznych, pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego (ISM). W latach 1997–2002 w służbie zagranicznej. Radca Ambasady RP w Kolonii odpowiedzialny za sprawy Polonii w Niemczech. Jako zastępca kierownika Przedstawicielstwa Ambasady RP w Kolonii koordynował m.in. problematykę mniejszości w stosunkach polsko-niemieckich oraz współpracę naukową. Pełnił wiele funkcji akademickich, m.in. prodziekana Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW, zastępcy dyrektora ISM, kierownika Studium Bezpieczeństwa Narodowego realizowanego we współpracy między UW i Biurem Bezpieczeństwa Narodowego. Wieloletni prezes Fundacji Studiów Międzynarodowych/Foundation of International Studies. Obecnie przewodniczący Rady Naukowej ISM, kierownik Zakładu Integracji Europejskiej ISM. Kieruje międzyinstytutową Politologiczną Pracownią Studiów nad Niemcami WDiNP UW, redaktor naczelny periodyku naukowego „Studia Politica Germanica”. Autor i redaktor naukowy wielu publikacji poświęconych Niemcom i państwom niemieckojęzycznym.

prof. dr hab. Jan Rydel

Historyk, politolog, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W 1986 r. uzyskał tytuł doktora nauk historycznych, w 2001 r. doktora habilitowanego, a w 2014 r. tytuł profesora nauk humanistycznych. Był pracownikiem Zakładu Historii Powszechnej Najnowszej Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 2010 przeszedł do Instytutu Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Jego zainteresowania badawcze obejmują historię Niemiec i Austrii XX-XXI wieku, a także historię wojskowości XIX-XX wieku. Jest członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. W latach 2001–2005 kierował

Wydziałem Kultury i Informacji w Ambasadzie RP w Berlinie. Pełni funkcję kustosa Muzeum Młodej Polski w Krakowie. W 2010 r. został mianowany przez ministra kultury polskim koordynatorem Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność. Od 2008 r. jest członkiem Zarządu, a obecnie wiceprzewodniczącym Zarządu Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki i członkiem Rady Stałej Forum Polsko-Niemieckiego. Od 2016 r. uczestnik obrad Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP.

Rainder Steenblock

Polityk partii Związek 90/Zieloni. W latach 1996–2002 pełnił funkcje we władzach kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn. W latach 1994–2009 deputowany do Bundestagu, od 2005 r. rzecznik frakcji Związek 90/Zieloni ds. polityki europejskiej oraz rzecznik komisji ds. Unii Europejskiej, rzecznik ds. portów i transportu morskiego, zastępca członka komisji spraw zagranicznych (od września 2006 r.), członek komisji transportu, budownictwa i rozwoju miast oraz komisji prawnej/podkomisji prawa europejskiego, członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy oraz OBWE. Od 2009 r. prezydent European Integration Strategy Association (EISA). Studiował psychologię, pedagogikę i nauki polityczne na Uniwersytecie w Hamburgu.

Zarząd

Współprzewodniczący

dr hab. Sebastian Płóciennik

Ekonomista i prawnik, specjalizuje się w badaniach nad gospodarką niemiecką, procesami integracji gospodarczej w Europie, a także ekonomią instytucjonalną. Studiował prawo na

Uniwersytecie Wrocławskim, stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. W latach 2004–2009 pracował w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta we Wrocławiu, następnie w Centrum Stosunków Międzynarodowych na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie kierował programem międzynarodowych studiów magisterskich „Global Studies – a European Perspective”. W latach 2006–2008 pełnił funkcję członka rady Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, a od 2008 r. członka Rady Stałej Forum Polsko-Niemieckiego. Stypendysta Fundacji Commerzbank i DAAD. Od 2014 r. jest koordynatorem programu „Unia Europejska” w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Pracował jako wykładowca wizytujący na uczelniach w RFN, USA, RPA, Kanadzie, Korei Południowej i Indiach. Jest autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych i analitycznych, w tym monografii o ewolucji niemieckiego kapitalizmu po reformach Agendy 2010 oraz o koncepcji kręgów integracyjnych w polityce europejskiej RFN.

dr Johannes von Thadden

Członek zarządu europejskiego koncernu kosmicznego Airbus DS. Od lat zaangażowany we współpracę polsko-niemiecką, zasiada m.in. w Federalnym Zarządzie Towarzystw Polsko-Niemieckich. Studiował ekonomię, historię i nauki polityczne. Tematem jego pracy doktorskiej był rozwój polityczny i gospodarczy Polski w latach 1945–1980. W latach 1981–1982 przebywał dzięki Stypendium Fullbrighta na Uniwersytecie w Seattle w USA. Po powrocie do Niemiec był pracownikiem naukowym na Uniwersytecie Kraju Saary. Od 1984 r. pracował w Niemieckiej Izbie Przemysłu i Handlu (DIHK), w tym jako osobisty referent dyrektora generalnego, a także jako kierownik biura dyrektora i prezesa tej instytucji. W latach 2004–2007 był dyrektorem zarzą-

dzającym CDU. W 2011 r. opublikował powieść historyczną „Greif und Kreuz” („Gryf i krzyż”) o polsko-niemieckiej chrystianizacji Pomorza w XII wieku.

Członkowie

Klara Geywitz

Dyplomowana politolog, deputowana do Landtagu Brandenburgii. Należy do Towarzystwa Polsko-Niemieckiego Brandenburgii. Ukończyła studia politologiczne na Uniwersytecie w Poczdamie. W latach 2002–2004 była referentką w związku krajowym SPD w Brandenburgii. Od 1994 r. jest członkiem partii SPD. W latach 1998–2013 była członkiem zgromadzenia radnych miejskich Poczdamu, gdzie ponownie wybrano ją w maju 2014 r. W latach 2008–2013 była wiceprzewodniczącą związku krajowego SPD w Brandenburgii, od 2013 sekretarz generalną związku krajowego SPD w Brandenburgii, a od 2004 deputowaną do Landtagu Brandenburgii. W latach 2004–2009 była wiceprzewodniczącą frakcji SPD w Landtagu, przewodniczącą grupy roboczej ds. nauki i oświaty. W latach 2009–2010 obejmowała stanowisko parlamentarnej sekretarz generalnej frakcji SPD w Landtagu. Obecnie jest rzeczniczką ds. polityki finansowej frakcji SPD w Landtagu, członkiem Komisji Budżetowej i Finansów, przewodniczącą Komisji Specjalnej ds. Portu Lotniczego Berlin-Brandenburg.

prof. dr hab. Krzysztof Miszczak

Dyrektor zarządzający, studiował nauki polityczne, stosunki międzynarodowe, filozofię i sinologię w Warszawie, Monachium i Londynie. W roku 2013 uzyskał habilitację na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Profesor nadzwyczajny w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. W latach 1996–2001 radca-minister pełnomocny, zastępca ambasadora RP w RFN,

kierownik Przedstawicielstwa Ambasady RP w Kolonii, w latach 2001–2001 dyrektor Departamentu Polityki Bezpieczeństwa Europejskiego w MSZ. W latach 2005–2007 dyrektor Departamentu Spraw Zagranicznych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Od lutego 2008 do grudnia 2013 r. dyrektor Biura Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego KPRM Władysława Bartoszewskiego. W latach 2009–2013 przewodniczący Forum Polsko-Niemieckiego, od 2009 r. przewodniczący Rady Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie”, od 2015 r. członek rady naukowej Instytutu Zachodniego.

Cornelius Ochmann

Dyrektor zarządzający, specjalista ds. polityki europejskiej, relacji UE – Rosja oraz Polski, Rosji, Ukrainy, Białorusi. Studiował na uniwersytetach w Moguncji i we Wrocławiu. Przebywał na pobytach badawczych w Moskwie i Jerozolimie (Hebrew University). W Fundacji Bertelsmanna pracował w latach 1994–2013, gdzie był m.in. odpowiedzialny za projekt International Bertelsmann Forum (IBF). Doradzał Auswärtiges Amt i europejskim instytucjom w relacjach z krajami Europy Wschodniej. Od 16 czerwca 2015 r. zasiada w Zarządzie Forum Darczyńców. Z uwagi na raporty przygotowywane w Fundacji Bertelsmanna ma doświadczenie w polityce międzynarodowej.

prof. dr hab. Robert Traba

Historyk, politolog, kulturoznawca, założyciel olsztyńskiego stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”. Specjalizuje się w historii pogranicza polsko-niemieckiego, a także Europy Środkowo-Wschodniej i Niemiec XIX i XX w. Jest profesorem w Instytucie Studiów Politycznych PAN i honorowym profesorem berlińskiego Freie Universität, od 2006 r. dyrektor Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. Od 2007 r. współprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej.

Zespół FWPN

wg stanu na grudzień 2015

Aktualny wykaz pracowników Biura FWPN wraz z numerami telefonów i adresami e-mail jest dostępny na stronie www.fwpn.org.pl

Dyrektorzy – członkowie Zarządu

Krzysztof Miszczak

Cornelius Ochmann

Pracownicy

Beata Sobczak

kierownik organizacyjny

Agnieszka Kozaczyńska

asystentka Zarządu

Piotr Kunisz

asystent Zarządu

Projekty własne, wnioski o dotację

Ewa Baran

koordynator projektów, specjalista ds. finansów i grantów

Joanna Czudec

kierownik programowy

Małgorzata Gmiter

koordynator projektów, specjalista ds. projektów edukacyjnych

Karol Janoś

koordynator projektów

Aneta Jędrzejczak

koordynator projektów, specjalista ds. komunikacji wewnętrznej oraz HR

Tomasz Markiewicz

koordynator projektów, specjalista ds. projektów historycznych

Magdalena Przedmojska

koordynator projektów, specjalista ds. nowych mediów i komunikacji zewnętrznej

Administracja

Anna Łaniecka

główna księgową

Tadeusz Stolarski

pracownik administracji

Biuro w Berlinie

Christiane Brandau

kierownik biura FWPN w Berlinie

Centrum Konferencyjne Zielna

Agnieszka Czuj

specjalista ds. organizacji konferencji

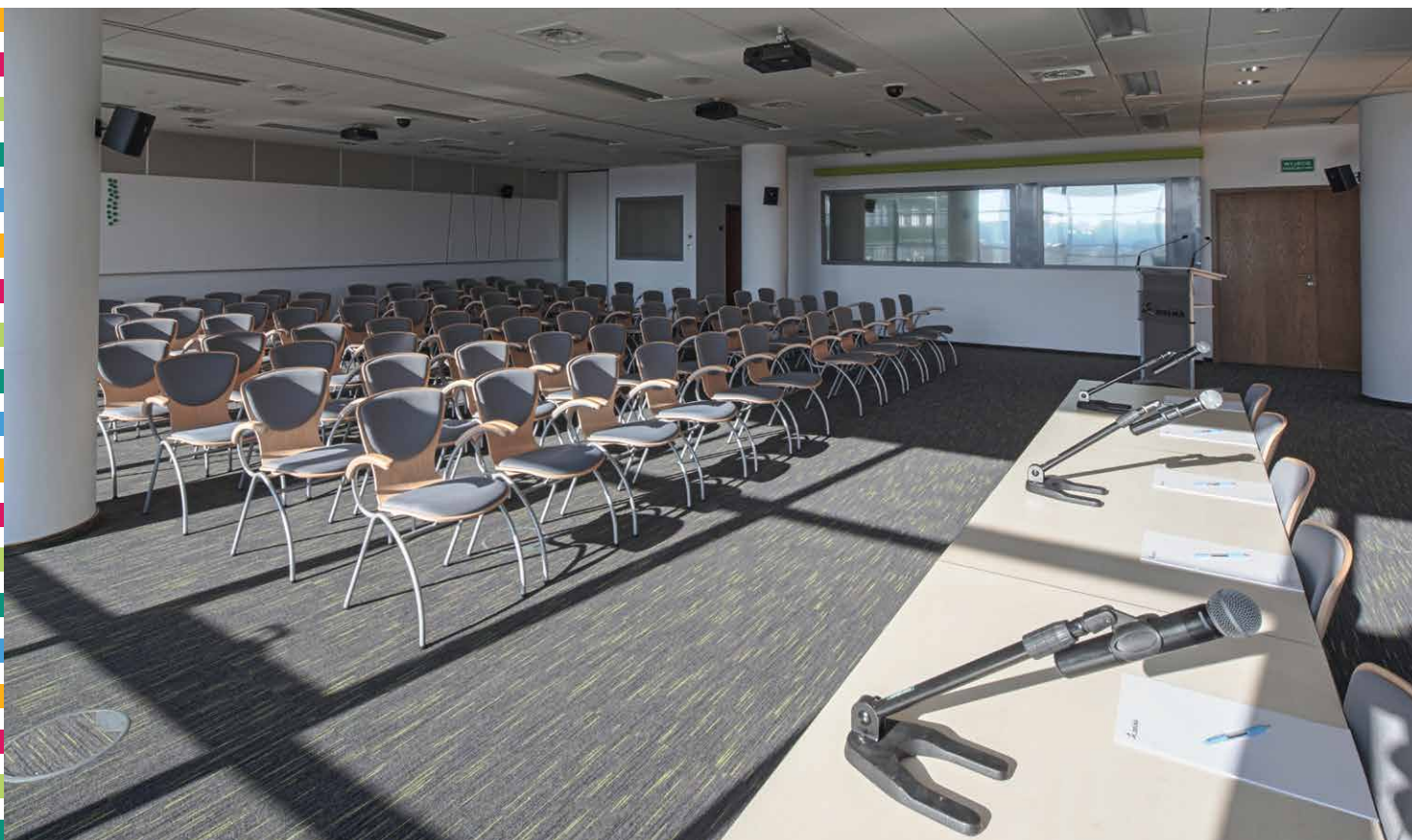
Katarzyna Opalińska

specjalista ds. organizacji konferencji

Magdalena Pawińska

specjalista ds. organizacji konferencji

Centrum Konferencyjne Zielna

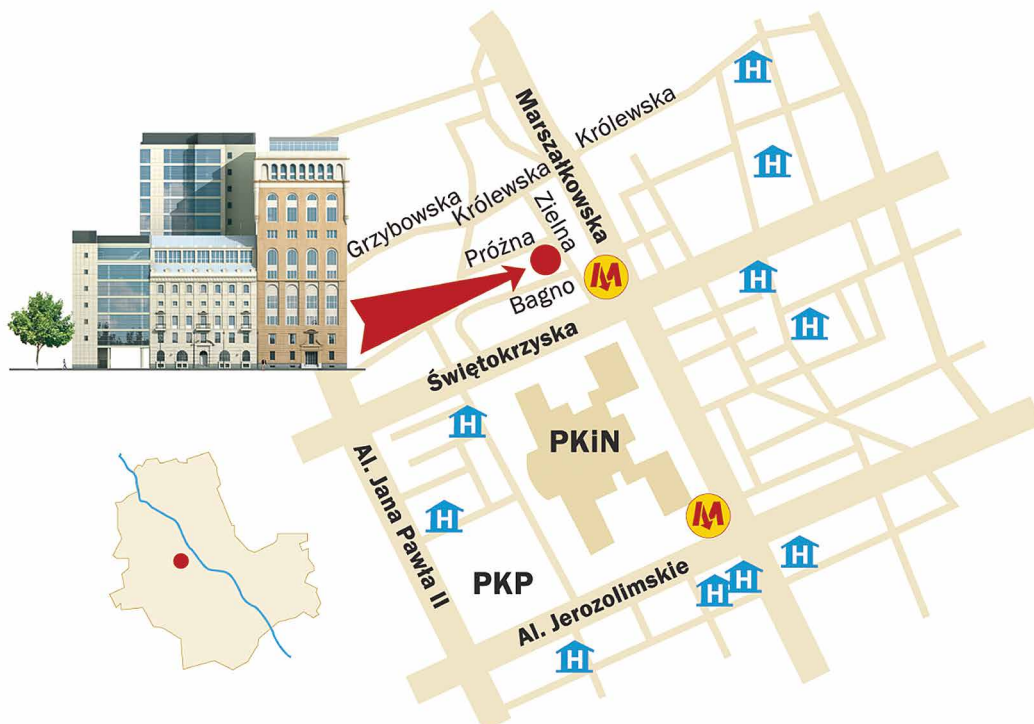

Centrum Konferencyjne Zielna to pięć sal konferencyjnych o powierzchni od 40 do 250 m² oraz pięć sal szkoleniowych o powierzchni od 16 do 50 m².

Każda z nich w zależności od potrzeb może być dowolnie zaaranżowana jako sala szkoleniowa, seminaryjna czy warsztatowa.

Wszystkie sale konferencyjne wyposażone są w nagłośnienie, system tłumaczenia symulta-

nicznego, system dyskusyjny, system prezentacji obrazu, dostęp do sieci internetowej dla uczestników spotkania oraz inny sprzęt i urządzenia ułatwiające efektywne prowadzenie konferencji, szkoleń, seminariów i innych spotkań. Wszystkie sale są klimatyzowane i widne z możliwością zaciemnienia.

Dziesięć lat działania Centrum Konferencyjnego Zielna to ponad 6 tys. spotkań i ponad 300 tys. uczestników.

Od 2013 r. otworzyliśmy również sale szkoleniowe. Wszystkie są widne, klimatyzowane, wyposażone w projektor i flipchart.

Oferujemy

najlepszą lokalizację – ściśle centrum Warszawy – skrzyżowanie ul. Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej, bezpośrednio przy skrzyżowaniu I i II linii metra przy stacji Świętokrzyska, wysoki standard wykończenia (klasa a2), dostępność dla niepełnosprawnych.

Zapewniamy niską cenę, fachową obsługę, wysoki standard, catering, pomoc w organizacji państwa przedsięwzięcia.

Właścicielem Centrum Zielna jest Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Więcej informacji: www.centrumzielna.pl

Kontakt:

Centrum Zielna
 ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa
 e-mail: agnieszka@centrumzielna.pl
 tel. (+48) 22-338 67 67
 e-mail: magdalena@centrumzielna.pl
 tel. (+48) 22-338 67 65
 e-mail: katarzyna@centrumzielna.pl
 tel. (+48) 22-338 67 83

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej Sprawozdanie z działalności za rok 2015

Opracowanie informatyczne:

Janusz Rolecki

Redakcja:

Tomasz Markiewicz

Współpraca redakcyjna:

Heinz Rosenau

Tłumaczenie:

Bernhard Hartmann

Elżbieta Michałowska

Fotografie:

Archiwum FWPN

Opracowanie graficzne i skład:

Babaloo s.c., kinga@babaloostudio.pl

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

ul. Zielna 37

00-108 Warszawa

fwpn@fwpn.org.pl

www.fwpn.org.pl

www.sdpz.org

www.centrumzielna.pl

© FWPN, Warszawa 2016

